

Vurdering av høringsinnspill Rondane, 1.gangs høring

Forslag til regional plan Rondane – Sølnekletten

Innkommne merknader Rondane og vurderinger av disse

Rød tekst i vurderingene betyr at retningslinjene skal vurderes endret.

Svart tekst i vurderingene betyr at retningslinjene ikke skal vurderes endret.

1R.	Nord-Fron kommune
2R.	Øyer fjellstyre
3R.	Dovre fjellstyre
4R.	Smuvsjøseter
5R.	Nasjonalparkriket Reiseliv AS
6R.	Hamar og Hedemarken Turistforening
7R.	Folldal kommune
8R.	Direktoratet for mineralforvaltning
9R.	Brekkom, Vekkom, Fåvang utmarkslag
10R.	Stor-Elvdal kommune
11R.	Samarbeidsutvalget for Ringsakerallmenningene og Pihl AS
12R.	Hamar kommune
13R.	Løten kommune
14R.	Direktoratet for naturforvaltning
15R.	Åmot kommune
16R.	Dovre kommune
17R.	FNF Hedmark og Oppland
18R.	Forsvarsbygg
19R.	Glommen Skog BA
20R.	Hedmark bondelag
21R.	Høvringen Aktivitetsselskap AS
22R.	Kiær Mykleby
23R.	Kvam grunneigarlag
24R.	Sør-Fron kommune
25R.	Planrådet for villrein
26R.	Riksantikvaren
27R.	Ringebu kommune
28R.	Statens vegvesen
29R.	Villreinutvalget for Rondane nord
30R.	Vulufjell fjellstyre
31R.	Øyer kommune
32R.	Øyer/Tretten bonde- og småbrukarlag
33R.	Fylkesmennene i Hedmark og Oppland
34R.	Sel fjellstyre
35R.	Sel kommune
36R.	Oppland bondelag
37R.	Ringebu fjellstyre
38R.	Ringsaker kommune
39R.	Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten
40R.	Løiten Almanning og Vang Almanning
41R.	Mjøsen skog
42R.	Storfjellseter velforening
43R.	Eidsiva

Nr.	Merknad	Administrativ vurdering av merknad
1R.	<p>Nord-Fron kommune, datert 21.01.2011</p> <p>Kommunen mener at planen imøtekommer de fleste ønsker og behov med hensyn til utvikling. En skulle likevel ønske at det kom tydeligere og endelig avklaring på muligheter og begrensninger. Retningslinjene må bli mer konkrete for å unngå framtidige diskusjoner om grensesetting. Når en plan til tider er diffus som denne er på flere punkter, gir det ikke nødvendigvis kun åpninger for utbygging, men det kan også føre til tolkninger i motsatt retning som kan føre til innsigelser og negative merknader i plansaker. Skal en plan bli et godt verktøy som kommunene og andre offentlige instanser kan benytte på en god måte, må ord som "bør" og "kan" strykes flest mulig steder og erstattes med tydelige formuleringer som ikke kan tolkes som annet enn det som er tenkt. Dette er viktig både for villreininteressene og for utviklingsinteressene. Kommunen er positiv til måten soneinndelingen er gjennomført og mener disse i all hovedsak vil være riktige. Inndeling i soner gir et klarere bilde enn det gjeldende plan gir med tanke på at det i den kun er en influenssone. Kommunen er også positiv til at tilrettelegging av skiløyper, stier og sykkelstier er tatt med som prioritert tiltak for om mulig å kanalisere ferdsel bort fra kjerneområde og eventuelt også bidra til å øke bruk av randsonene.</p> <p>Vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nord-Fron kommune stiller seg positiv til soneinndelingen som er vist i planforslaget. Dette både av hensyn til utbyggings-interesser og av hensyn til villrein. 2. Nord-Fron kommune ser at retningslinjene er diffuse og er av den klare oppfatning at disse må bli mer konkrete for å bli et godt verktøy i framtidig arealplanlegging. 	<p>Vurdering:</p> <p>Vi vil gjennomgå teksten i retningslinjene og forsøke å gjøre retningslinjene tydeligere.</p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>
2R.	<p>Øyer Fjellstyre, datert 19.01.2011</p> <p>Soneinndelingen i Øyer samsvarer godt med det vi har av kunnskap om villreinsens arealbruk, samtidig som den tar hensyn til andre interesser. Fjellstyret er svært godt fornøyd med at retningslinjene åpner for sesongvariert tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel, avhengig av villreinsens arealbruk til ulike årstider. Dette skaper en mer fleksibel plan, samtidig som villreinen er like godt ivarettatt som før. En er også godt fornøyd med at det er lagt vekt på setrene og seterlandskapets kulturverdier, og at seterbebyggelsen skal kunne tas vare på, vedlikeholdes og restaureres for bruk. Samtidig er det lagt vekt på at setrene skal kunne utnyttes til</p>	<p>Vurdering:</p> <p>Ingen merknader til planen.</p>

	<p>næringsformål som småskala turistvirksomhet. Dette er i samsvar med bestemmelsene i seterforskriften, og med de mål fjellstyret har for setrene i Øyerfjellet. Under sone 1 er det foreslått at fradeling av seter til fritidsformål ikke skal tillates, men beholdes som en viktig ressurs for lokal næringsutvikling. Fjellstyret understreker at etter bestemmelsene i fjellova kan ei seter uansett ikke overføres til fritidsfeste så lenge gardsbruket den tilhører fortsatt eksisterer.</p>	
3R.	<p>Dovre fjellstyre, datert 11.01.2011 Regional plan berører all statsallmenning i Dovre som ligger innenfor Rondane villreinområde. Gjennom forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane er det lagt føringer for bruksutøvelsen av de rettighetene. Det er sammenlignet bestemmelsene i Forvaltningsplanen med retningslinjene i regional plan. Forvaltningsplanen har strengere bestemmelser enn de retningslinjene som er foreslått i regional plan og vil derfor ikke ha nevneverdig betydning for fjellstyrets forvaltning. Kun et mindre område mellom Springarbekken og Gautåe ligger innenfor vernet område. I regional plan har dette området fått betegnelsen utviklingssone (sone 3), som har videre rammer for utvikling i området og som ikke begrenser bruksutøvelsen i statsallmenningen. Dovre fjellstyre slutter seg til det framlagte forslaget til regional plan for Rondane.</p>	<p>Vurdering: Ingen merknader til planen.</p>
4R.	<p>Smuksjøseter Fjellstue, datert 27.01.2011 Smuksjøseter Fjellstue forventer at stedet skal ligge i samme sone som Høvringen. De mener at det er der de alltid har hørt til, og gjestene der bruker Smuksjøseter sitt område til rekreasjon og velvære sommer og vinter. Fra år 2000 til i dag har trafikken på Høvringen gått ned med 26 %. Store hotellbedrifter Rundt Rondane er på salg. I følge "Fjellteksten" legger regjeringen opp til økt verdiskaping og utvikling av reiseliv i tilknytning til nasjonalparker og verneområder. Etter deres mening er det det motsatte som skjer. Representant fra reiselivet som deltok i scenaroearbeidet i Sel kommune er ikke fornøyd, og det påstås at en del av ordlyden ikke har vært drøftet, eller har kommet til senere. I godkjent forvaltningsplan har Smuksjøseter en veg inn, og den har vært brøytet når forholdene for brøytebil har vært umulige. Brøyting slutter vanligvis ved nyttår. Smuksjøseter har den profil at gjestene fraktes med beltebil om vinteren. Bilene er fra 60- og 70-tallet og det er uvisst hvor lenge de vil eksistere. Vegen skal ha de rettigheter som er nedfelt i forvaltningsplanen. Der ligger også rett til å kjøre beltebil. Smuksjøseter ønsker en konsekvensutredning for reiselivsnæringen for å se på balansen mellom villrein og turisme. GPS-merking av villrein bør utvides, slik at de kan se på sin PC hvor villreinen er og, dermed ikke anbefale deres gjester å gå dit. Det er ingen konfliktsituasjon</p>	<p>Vurdering: I gjeldende fylkesdelplan for Rondane ligger Smuksjøseter i leveområde for villrein, mens mesteparten av Høvringen ligger i influensområdet. Det er bedre utviklingsmuligheter i forslag til regional plan enn i fylkesdelplan for Rondane. Hensikten med planforslaget er å følge "Fjellteksten", og det er også vist til "Fjellteksten" i plandokumentet. I retningslinjene til regional plan under sone 1 heter det at det legges vekt på å gi mulighet til utvikling av eksisterende turistbedrifter. Regional plan er en plan etter Plan- og bygningsloven, mens forvaltningsplanen er etter Naturmangfoldloven. Regional plan skal ikke "overprøve" forvaltningsplanen som vil fortsatt gjelde som tidligere. Dette gjelder også bruk av bilveg og beltebil til Smuksjøseter. I handlingsplanen i regional plan er det foreslått videre kunnskapsinnhenting og bedre informasjon på bred basis. Hvordan dette utføres har vi ikke formening om. Det er villreinnemnda</p>

	<p>mellom villrein og turisme, da turistene følger godkjente stier og oppkjørte løyper. De håper å få en plan som tenker litt på arbeidsplasser og bosetting i et lokalsamfunn, og med levelige vilkår i fjellet.</p>	<p>som har ansvaret for det. Merknaden er ikke tatt til følge.</p>
5R.	<p>Nasjonalparkriket Reiseliv AS (NR), datert 23.01.2011</p> <p>Reiselivsnæringen i Nord-Gudbrandsdalen ser i dokumentet beskrevet helhetlig planlegging og forvaltning av fjellområdene som skal legge til rette for et næringsgrunnlag for levende bygder (pkt. 1.2.2, andre avsnitt). Næringen ser ikke hvordan dette er hensyntatt i planen som oppfattes som en ytterligere begrensning av næringsmessig bruk av fjellområdene. De mener også at grensene for sone 1 dekker et for stort område.</p> <p>Det er også merknad på at Rondane Nasjonalpark og Dovre Nasjonalpark blir tatt inn i begrepet Rondane. De mener at grensen for Rondane ikke går mot E6 på Dovre, sjøl om det er observert Rondane-rein nær E6. De vil ha skilt ut hva som er Rondane Nasjonalpark og hva som er Dovre Nasjonalpark.</p> <p>Reiselivets representanter i arbeidsgruppa i Sel i scenarierarbeidet mener at deres synspunkter og innspill ikke ble tatt med og dermed ikke kommer fram i scenarier og selve innholdet i den regionale planen. Dette førte til at næringen på avsluttende møter ikke ville gå god for det arbeidet som ble gjort i scenarierarbeidet.</p> <p>Det vises også til at det er beskrevet en grundig og godt forankret prosess med involvering i styrings- og prosjektgrupper. De peker på at næringen ikke var involvert i dette arbeidet (vedl. 1, styringsgrupper, prosjektgrupper og prosjektledere).</p> <p>Konsekvensvurderingene anses som mangelfulle, og de stiller krav om at det blir gjort konsekvensutredninger der næringen blir tatt med som en viktig part i dette planarbeidet.</p> <p>Det vises til den store nedgangen i overnatting på bedriftene i Sel og Dovre i perioden år 2000 til år 2010. De to kommunene taper markedsandeler i forhold til andre områder i Gudbrandsdalen og landet for øvrig. De mener at forslag til regional plan er med</p>	<p>Vurdering:</p> <p>Regional plan er en plan etter Plan- og bygningsloven, mens forvaltningsplanen er etter Naturmangfoldloven. Regional plan skal ikke "overprøve" forvaltningsplanen som vil fortsatt gjelde som tidligere.</p> <p>Landskapsvernområder, naturreservat og nasjonalparker er vist som hensynssoner, som en informasjon på kartet. Alle disse verna områdene er ikke navngitt på kartet. I denne planen er det de 4 sonene merket som er viktig å få fram og få skilt, da disse har ulike retningslinjer.</p> <p>Plangrensa for Rondane-delen i regional plan er den samme som i gjeldende fylkesdelplan for Rondane. Navnet Rondane er uendret, og grense for sone 1 nasjonalt villreinområde samsvarer omtrent med leveområde for villrein i gjeldende fylkesdelplan.</p> <p>Alt som kom fram i scenarierarbeidet er tatt inn i den totale opplistingen av scenarier. I ØF-rapport er det laget et sammendrag for minimal utvikling, middels utvikling og sterk utvikling. Det foreligger godkjente referat fra alle scenariemøtene i alle kommunene. I lokal arbeidsgruppe i Sel med i alt 10 kommunalt oppnevnte representanter, så er det 2 politikere, 1 fra administrasjonen i kommunen, 2 fra vel-forening på Høvringen og Mysuset, 1 fra fjellstyre og 4 fra reiseliv/landbruk. Næringen var godt representert i Sel. I tilsvarende gruppe i Dovre var det 4 fra næringslivet av 9 representanter totalt i gruppe.</p> <p>Styringsgruppene var oppnevnt av fylkestinget og består av 4 ordførere (1 fra Dovre) og 4 fylkespolitikere.</p> <p>Prosjektgruppe var sammensatt av fagpersonell fra kommuner, Fylkesmannen, Villreinnemnda og fylkeskommunen.</p> <p>I retningslinjene til regional plan under sone 1 heter det at det legges vekt på å gi mulighet til utvikling av eksisterende turistbedrifter. Høvringen og Mysuset ligger i sone 3 som er utviklingszone, og der legges</p>

<p>på å forsterke denne trenden. De mener at en vesentlig faktor er kravene til økt tilrettelegging av aktiviteter, stier og løyper som næringen i randsonen til Rondane har vesentlig større utfordringer med å møte enn konkurrerende virksomhet spesielt lenger sør i Gudbrandsdalen.</p> <p>NR tolker hovedmålet med planen at det er det lokale næringsliv som skal omstille seg og ha en utvikling som er tilpasset sikting av villreinsens leveområder. De ber om at hovedmålet må nyanseres i forhold til at det flere steder refereres til at planen skal sikre lokalsamfunnene rundt Rondane og Sølknkletten gode muligheter for nærings- og bygdeutvikling. De mener at delmål 1 og 2 under punkt 4.2 bør bytte plass. Da vil delmålet "Sikre lokalsamfunnene rundt Rondane og Sølknkletten gode muligheter for nærings- og bygdeutvikling" bli det første delmålet i planen, og samtidig være i overensstemmelse med bestillingsbrevet der det heter: "Fjellområdene skal forvaltes som landskap der kultur- og naturressursene, næringsmessig utnyttning og friluftsliv sikres og gjensidig utfyller hverandre."</p> <p>Det må presiseres at den regionale planen er retningsgivende og ikke kan overprøve forvaltningsplanen når det gjelder ferdsel og bruk av de områder som er regulert i forvaltningsplanen.</p> <p>Under punkt 5.2 "Næringsliv" må også Sel kommune tas med i de områdene som er mest utsatt når det gjelder bosetting og arbeidsmarked. Sel sliter med de samme utfordringene som Dovre og de øvrige kommunene som er definert her.</p> <p>Det vises til retningslinjer for veger, motorisert ferdsel og parkering i sone 1, der det heter at veger som medfører konfliktylt ferdsel inn i sone 1 bør vurderes stengt med bom i hele eller deler av året. De mener at den regionale planen forsøker å overstyre forvaltningsplanen. Det nevnes at veger som ikke skal stenges er vegen gjennom Grimsdalen og til Smuksjøseter. Reguleringen i regional plan må være lik den i forvaltningsplanen.</p> <p>Under "Retningslinjer for friluftsliv og ferdsel" viser de til teksten i planen at merkede stier og løyper skal legges utenom de mest sårbare områdene. De mener at det er forvaltningsplanen som skal være førende, og at regional plan ikke skal overstyre forvaltningsplanen.</p>	<p>det til rette for videre utvikling, men at det stilles krav om avbøtende tiltak med kanalisering av ferdsel og aktiviteter i nærområdene til bedriftene. Det er lagt inn tiltak i Nord-Gudbrandsdalen i handlingsplanen i regional plan for å få iverksatt tiltak i områder med store areal med nasjonalt villreinområde og nedgang i folketall og arbeidsplasser. Dette skal medvirke til at tiltakene kan gjennomføres, noe som fører til økte muligheter til utvikling.</p> <p>Omstilling vil gjelde for alle, og formålet med regional plan er <u>både</u> å sikre villreinen <u>og</u> sikre utvikling. I gjeldende fylkesdelplan så er hovedmålet å sikre leveområde for villreinen.</p> <p>Delmål 1 og delmål 2 er ikke i prioritert rekkefølge i planen, og det har ingen betydning hva slags delmål som står som nr. 1 og 2.</p> <p>I punkt 2.5.1 er det presisert at regional plan er en retningsgivende plan etter Plan- og bygningsloven, uten bindende arealplankart og juridiske bestemmelser. Vi har tatt utgangspunkt i fig. 6.3 i ØF-rapport 7/2010, "Endring i folketall og arbeidsplasser 1986 – 2008, kommunene i planområdet." Der har Sel nedgang i folketall, men oppgang i arbeidsplasser.</p> <p>Både når det gjelder regulering av vegtrafikk sommer og vinter, og når det gjelder ferdsel i løyper og stier, så skal ikke regional plan overstyre forvaltningsplanen. Vi vil gjennomgå teksten på nytt for å se på formuleringene i retningslinjene, slik at dette ikke skal misforstås. I verneområder er det bestemmelsene i forvaltningsplanen som gjelder.</p>
---	---

<p>I den kommunevise oppsummeringen av valg av løsninger – vurderinger, tiltak, konsekvenser, punkt 3.2.2, skrives det at under Dovre kommune ”så vises det til at oppretting av landskapsvernområde på Dovrefjell har gjenopprettet villreintrekket fra Rondane og over Snøhetta. Dette er feil, reinen trekker ikke over E6 og jernbane.</p> <p>I den kommunevise oppsummering for Sel vises det til at i scenariearbeidet i kommunen kom fram at det ikke er ønske om noen sterk utvikling, verken blant bedriftseierne eller hyttebygging. Næringen mener dette er en vridning av de innspill som er gitt og mener at riktig formulering er at næringen ønsker en moderat, men bærekraftig utvikling.</p> <p>For Dovre og Sel er det i oppsummeringen beskrevet at det er observert villrein i områdene som kommunene ønsker å utvikle. De mener at observasjoner av villrein ikke er noe argument for å begrense næringsutvikling og bør således tas ut av oppsummeringen og som grunnlag for nasjonalt villreinområde.</p> <p>Regional plan bør referere til forvaltningsplanen i sone 1 i de områder det er verna områder. Næringen oppfatter at regional plan er en omkamp med forvaltningsplanen når de leser retningslinjene for sone 1.</p> <p>De viser også til at sone 1 går ut over verneområdene flere steder og mener at sone 1 må følge de strengest regulerte sonene i forvaltningsplanen.</p> <p>Konkret viser de til soner som er regulert til organisert ferdsel i forvaltningsplanen og de begrensninger som den regionale planen gjeninnfører på disse områdene.</p> <p>Næringen synes forvaltningen av fjellområdene er uoversiktlig, da det er bestemmelser i forvaltningsplanen og retningslinjer for regional plan i samme område. Det er en rekke aktører å forholde seg til, med ulik ansvarsmyndighet, dersom en søker en endring av eksisterende, eller en ny skiløype i sone 1. Næringen ønsker en klargjøring og forenkling av ansvarsforhold og regulering i ulike planer, særlig i sone 1.</p> <p>Det stilles også spørsmål om konsekvensene av den økende villreinstammen, samtidig som rekruttering til reinsjakt går nedover.</p> <p>Næringen er positiv til mange av tiltakene i handlingsplanen og ser betydningen av at tiltakene blir realisert. Et sentralt spørsmål da blir finansiering av tiltakene. Næringen mener at forvaltningsmyndighetene må være med å bidra økonomisk til tiltakene, for eksempel kanaliseringstiltak.</p> <p>I handlingsplanen blir mange steder Dovre nevnt i</p>	<p>Vi vil presisere i teksten at landskapsvernområdet på Dovrefjell ivaretar mulighetene for et villreintrekk mellom Rondane og Snøhetta.</p> <p>Vi tar merknaden til følge og omformulerer teksten på dette punktet.</p> <p>Vi skal se på denne formuleringen, slik at den blir klarere. Hensikten med formuleringen er at areal legges i sone 3, utviklingsområde, sjøl om det er observert villrein i eller inntil området, men at det er krav om avbøtende tiltak.</p> <p>Vi vil gjennomgå retningslinjene i sone 1 med tanke på bestemmelsene i forvaltningsplanen, slik at det ikke blir motsigende retningslinjer i regional plan i forhold til forvaltningsplanen.</p> <p>Regional plan er en revisjon av gjeldende fylkesdelplan, og det er tatt utgangspunkt i leveområde for villrein i gjeldende plan som samsvarer med nasjonalt villreinområde i regional plan. Arealene er omtrent de samme, med litt innskrenking av nasjonalt villreinområde i Dovre i forhold til leveområde for villrein i gjeldende plan.</p> <p>Det pågår et arbeid med en handlingsplan som en del av regional plan, og i det arbeidet søkes det en samordning med forvaltning av de verna områdene. Dette arbeidet pågår i samarbeid med Miljøverndepartementet, og vi skal forsøke å lage en mal som også kan brukes av de andre villreinområdene som det lages regionale planer for. I dette arbeide arbeides det også å skaffe en felles økonomi for å gjennomføre tiltakene.</p> <p>I regional plan har vi tatt utgangspunkt i samme størrelse på villreinstammen som i gjeldende plan. På spørsmål til Villreinnemnda og NINA har vi ikke fått svar på hvor stor villreinstamme planområdet tåler.</p>
---	--

	<p>tiltakene, og ikke Sel. Næringen mener disse to kommunene bør behandles likt med hensyn til den felles sårbarhet de står overfor. Det er for eksempel vist til punkt 15 i avsnitt 6.3.1. Det er også spesielt nevnt en løype som erstatning for nedlegging av skiløypa til Langtjern, punkt 3 i avsnitt 6.2.1. Næringen ber om at den med denne høringsuttalelsen blir tatt med på lag videre i prosessen med den regionale planen.</p>	<p>Innspillene i handlingsplanen har kommet fra kommunene, og i punkt 15, avsnitt 6.3.1 er det vist hvilke kommuner som har kommet med forslaget.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
6R.	<p>Hamar og Hedemarken Turistforening, udatert. Hamar og Hedemarkens Turistforening (HHT) sitt arbeidsområde er tilrettelegging av stier, løyper og overnattingskvarterer i Hamar, Løten, Ringsaker og Stange, og de har medlemmer i Elverum vest for Glomma. De har to overnattingskvarterer, Halgutusveien eid av Vang Almanning, og Godlidalshytta, eid av Pihl AS. Rondanestien er merket gjennom hele området og er i nord knyttet til DNT's rutenett ved Djupsli i Fåvang. Leirstedene Åkersætra og Skolla i Åstdalen ligger i plangrensen og benytter i stor grad arealer i planområdet. HHT mener planen har en konstruktiv form sett fra friluftslivets synsvinkel, med god balanse mellom bruk og vern. De forutsetter at de kan fortsette driften som tidligere, eventuelt med moderate tilpasninger, med nødvendig videreutvikling og vedlikehold av hytter, stier og løyper. HHT mener at flere av deres stiltak har hatt en kanalisierende og skjermende effekt i forhold til vegetasjon og dyreliv. De viser til "Andre retningslinjer for delområde Rondane", side 45 i plandokumentet, med et kart som viser de store myrområdene sør og vest for hensynssonene. De mener at teksten som er knyttet til kartet kan oppfattes som restriktivt og være en hemsko også for nødvendig vedlikehold av turistforeningens infrastruktur. Presisering her synes nødvendig. HHT mener at enkelt gamle ferdselsveger/stier, som nå nesten er usynlige tråkk, bør ha historisk interesse og bør merkes på nytt. Eksempel på dette er gamle stier som leder inn til Staupholen (innenfor Hemmeldalen naturreservat) som er et minne om den omfattende seterdriften på vidda. Det vises til behovet for sykkelstier øst-vest som er nevnt i planen og ser på det som et behov. HHT er glad for at det arbeides med en regional forvaltningsmodell i handlingsplanen. HHT vil bidra med å spre kunnskap og informasjon på sin hjemmeside og i HHT-Nytt.</p>	<p>Vurdering: Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp.</p> <p>Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen. Retningslinjene legges inn i kapittel 5.7, og kartet tas ut av dokumentet. Merknaden er tatt til følge.</p>
7R.	<p>Folldal kommune, datert 26.01.2011 Folldal kommune uttaler at planprosessen har vært både grundig og krevende, der det er lagt vekt på lokal medvirkning. Folldal kommune påpeker viktigheten av at kommunene skal beholde sitt handlingsrom gjennom</p>	<p>Vurdering:</p>

	<p>kommuneplanlegging og forventer at også statlige og regionale myndigheter følger opp dette i praksis. Tiltak i landbruket i tråd med LNF-formålet må kunne utøves, uten søknad om dispensasjon. Folldal kommune tilrår at planen ikke angir konkrete arealgrenser for bebyggelse. Dette må kommunene sjøl bestemme gjennom sin detaljplanlegging. Handlingsprogrammet i planen må følges opp med midler i forhold til nødvendig tilrettelegging og kanalisering utenom sårbare områder, etter geografi og årstider.</p> <p>Bl.a. Folldal har store utfordringer i forhold tilsamfunns- og folketallsutvikling. Det må legges til rette for næringsutvikling, herunder småskala turistvirksomhet og utvikling av utmarksnæring som ikke er i konflikt med nasjonalt villreinområde. Dette må følges opp med muligheter for tildeling av midler. De viser til det positive som er gjort i forbindelse med Nasjonal Turistveg Rondane og i Nasjonalparker og viktigheten av å bygge videre på det.</p> <p>Eventuelle ferdselsrestriksjoner må skje med fornuft og etter konkrete vurderinger. Dette for å skape forståelse for og respekt for restriksjonene, samtidig som det må tas vare på de unike mulighetene for å drive et aktivt og allsidig friluftsliv.</p>	<p>I generelle retningslinjer, punkt 5.2, er det beskrevet at det skal gis muligheter til å styrke landbruk, seterdrift og utmarksnæring, samt småskala turistvirksomhet, gjerne basert på stedeegne ressurser.</p> <p>Det arbeides videre med forvaltning av handlingsplanen og en samordning med de lokale forvaltningsstyrene, både når det gjelder tiltak og økonomi.</p> <p>I handlingsplanen punkt 5 er det skissert et prosjekt som omhandler Dovre og Folldal kommune, Nasjonal Turistveg og utvikling av bedrifter.</p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>
8R.	<p>Direktoratet for mineralforvaltning, datert 26.02.2011</p> <p>Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard har ingen merknad til planen.</p>	<p>Vurdering:</p>
9R.	<p>Brekkom Utmarkslag, Vekkom Utmarkslag, Fåvang Utmarkslag, datert 17.01.2011</p> <p>Utmarkslagene i Vekkom, Brekkom og Fåvang føler at de er tatt lite med på høring i arbeidet som er foretatt i den lokale arbeidsgruppe.</p> <p>De skriver at det er ingen konkret omtale av området sør for Venabygdsgfjellet. De synes det er rart at kommune og fylke ikkje ser at bygdelagene i denne delen av kommunen også har behov for framtidig utvikling.</p> <p>De ber om å få flyttet grense for sone 1. Det er ikkje akseptabelt å få hele området Høgåsen, Urskardstjønnet og Langslåhaugen innenfor leveområdet (sone 1). Forslag til ny grense er vist på kart. Det er vist til retningslinjene punkt 3.3.3, siste avsnitt: "Alle "nasjonale grenser" vil normalt sett bli betraktet med skepsis frå bygdefolket...". De mener det er en grunn til det.</p> <p>Det er også forslag om å flytte grense for buffersone, slik at den rettes frå knekkpunkt ved Måsåplassen til bru over bekken ved Moens kafé. Derfra følgje Nyseterbekken til den møter elva Breia. Derfra følger</p>	<p>Vurdering:</p> <p>Ringebu kommune fikk i oppdrag å utnevne lokal arbeidsgruppe som skulle representere de ulike interessegruppene i scenarierarbeidet. Landbruksnæringen hadde to representanter i gruppa av i alt 9 representanter.</p> <p>I forslaget fra kommunen er det lagt inn ei utviklingssone (sone 3) som omfatter et belte i kommunedelplanområdet i Trabelia i nord, til kommunedelplanområdet i grense mot Øyer kommune.</p> <p>Forslag til grense for sone 1 er i samsvar med forslag fra kommunal arbeidsgruppe i scenarierarbeidet og samsvarer også med grense for leveområde for villrein i gjeldende fylkesdelplan.</p> <p>Forslag til grense for sone 2 er i samsvar med forslag fra kommunal arbeidsgruppe i scenarierarbeidet. Det er vedlagt et kart som ikke samsvarer</p>

	<p>grensa Breia til den møter elva Tromsa. Grensejustering er vist på kartvedlegg. De viser til punkt 3.3.4 Eksisterende hytteområder i randsona og fortetting og utvikling av gamle hytteområder. De mener dette bør gjelde deres område også. Utmarkslagene ber om handlingsplanen punkt 20 også bør gjelde for Ringebu kommune.</p> <p>Til felles retningslinjer for sone 1, punkt 5.3, foreslår de: Skiløyper i området blir beholdt som i dag, inklusiv løype om Breistulen. Saubuvegen frå Tann seter, Almeningsvegen og Goppolvegen må opprettholdes med de same ferdselsmuligheter som i dag. Parkering på Moens kafé opprettholdes som i dag.</p> <p>I sone 1 og deler av sone 2 er det store privateide områder som i utgangspunktet har store verdier som dyrkjingsjord, hytteområder og virkesavvikling. De mener at denne planen vil legge store innskrenkinger på den enkelte grunneier og at det må være gjenstand for erstatning.</p>	<p>med siste versjon av plankartet/ illustrasjonskartet. Vi mener at siste versjon av plankartet/illustrasjonskartet samsvarer med denne merknaden, da dette tidligere har kommet som et innspill som er tatt hensyn til.</p> <p>Det vises til punkt 3.3.3 og punkt 3.3.4 i retningslinjene som kun gjelder for Sønkleppen og som ikke gjelder for Rondane.</p> <p>Innspillene til handlingsplanen har kommet fra kommunene. Det er ingenting i vege for at punkt 20 i handlingsplanen også kan gjelde Ringebu kommune.</p> <p>Skiløyper bør være en del av kommuneplanen, heter det i retningslinjene. Kommunen må vurdere i kommuneplanen hvilke veger som medfører konfliktfylt ferdsel inn i sone 1 som må være stengt. I utgangspunktet skal de veger og parkeringsplasser som i dag er åpne, fortsatt være åpne.</p> <p>Ny regional plan erstatter gjeldende fylkesdelplan for Rondane. I ny plan og i gjeldende plan så kan landbruket utøves som tidligere, innenfor LNF-formålet.</p> <p>I generelle retningslinjer, punkt 5.2, er det beskrevet at det skal gis muligheter til å styrke landbruk, seterdrift og utmarksnæring, samt småskala turistvirksomhet, gjerne basert på stedegne ressurser.</p> <p>Når det gjelder hyttebygging så gjelder de samme retningslinjene for nasjonalt villreinområde som i leveområde for villrein i gjeldende plan. Det tillates ikke å planlegge nye hytteområder verken i sone 1 eller 2, men gjldende reguleringsplaner skal fortsatt gjelde. Eksisterende hytter utenfor regulerte område kan påbygges, jfr. retningslinjene punkt 5.3 og 5.4. Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
10R.	<p>Stor-Elvdal kommune, datert 17.12.2011 For Stor-Elvdal kommune er ca. 80 % av kommunens areal omfattet av planen, med større eller mindre restriksjoner på arealbruken. Dette kommer i tillegg til andre statlige restriksjoner i form av Rondane nasjonalpark, Hemmeldalen</p>	<p>Vurdering:</p>

<p>naturreservat og andre restriksjoner.</p> <p>På plankartet er det vanskelig å skille mellom hensynssonene 1, 2 og 3 som har samme skravur. På illustrasjonskartet er det svært liten fargeforskjell mellom sone 2 og 3. Forskjellen på eksisterende og framtidige byggeområder er også så liten at det er vanskelig å se forskjell på kartet. Det kan lett oppstå misforståelser når kartet skal brukes i den daglige forvaltningen.</p> <p>De fleste hytteområdene i kommunen ligger i randsonen av villreinområdet. Det er viktig for kommunen å kunne utvikle disse hyttefeltene. Hyttegjestene er avgjørende for å kunne opprettholde en robust handelsstand i Koppang, noe som også kommer de fastboende til gode. For å beholde butikkene og arbeidsplassene der er det viktig å styrke inntektsgrunnlaget fra hytteturistene. Det er en forutsetning at en fortsatt kan utvikle hyttefeltene ved Myklebysetra, Vinjeveien/Lauvåsen, Gråsjøen og i Atnsjølia.</p> <p>Grensa for nasjonalt villreinområde følger omtrent grensa for leveområde i gjeldende fylkesdelplan for Rondane i Stor-Elvdal. I tillegg er Sølnekletten og Finnsjøfjellet nå med i nasjonalt villreinområde. Slik grensene nå er så er dette til å leve med, med den klare føresetnad at det ikke blir innstramming på retningslinjene i sone 2, 3 og 4 utover det som er i høringsforslaget.</p> <p>Konkret ber kommunen om at grensene justeres i to mindre områder: Det gjelder et eldre hyttefelt langs Vinjeveien ved Bjøråa som nå ligger inne i nasjonalt villreinområde og som ved en forglemmelse har blitt utelatt som byggeområde i kommuneplanen. Dette feltet må være i sone 3.</p> <p>Videre må sone 2 ved Gråsjøen utvides opp til selve Gråsjøen, slik at de hyttene som ligger opp mot sjøen kommer utenfor villreinområdet.</p> <p>Kommunen skriver at de generelle retningslinjene gjelder for hele planområdet. Kommunen mener at i de delene av planområdet som ligger utenfor hensynssonene, også deler av sone 3, ligger det til rette for både turis og annen næringsvirksomhet som ikke bare er i småskala.tvirksomhet, energiressursutnyttelse. Med 80 % av kommunens areal innenfor plangrensene er det viktig at det ikke legges slike generelle restriksjoner for hele området. Eventuelle føringer for næringsvirksomhet må komme inn under hensynssonene, og ikke legges i overordnede retningslinjer for planen.</p> <p>Kommunen er enig i at det settes en øvre grense på</p>	<p>Plankartet er utformet i henhold til sosisstandard og i samråd med Miljøverndepartementet, med bruk av formål og hensynssoner.</p> <p>På grunn av dårlig lesbarhet av plankartet ble det besluttet å lage et illustrasjonskart i tillegg for letter å vise de ulike hensynssonene. Dessverre er fargen for lik på de ulike sonene, og vi vil rette dette opp og bruke fargekombinasjoner som er lettere å skille.</p> <p>Det må presiseres i de generelle retningslinjene at de gjelder innenfor hensynssonene, og ikke i by- og bygdesone (kanskje skal de hete by- og bygdeområde), som ikke er egen sone eller har særskilte retningslinjer. Dette er misvisende i plandokumentet.</p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>
--	---

	<p>100 m² BRA for eksisterende hytter utenfor regulerte områder i sone 1.</p> <p>Det er viktig at bygging av landbruksveger behandles etter forskrift om landbruksveger, med de bestemmelser som gjelder her. Regulering av ferdselen kan gjøres som foreslått i planen med stenging for annen ferdsel enn for næringen.</p> <p>Kommunen er positiv til retningslinjene som gjelder bebyggelse. Som i sone 1 vil dette være med på å sette begrensninger, skape forutsigbarhet og gi mulighet til forsiktig utvikling på enkelte fritidseiendommer.</p> <p>I sone 3 i Rondane og sone 4 i Sølnekletten er det viktig at retningslinjene ikke strammes inn i forhold til det som er foreslått.</p> <p>Stor-Elvdal kommune forutsetter at det ikke gjøres innstramminger i retningslinjene eller utvidelse av de foreslåtte sonene etter høringen. I så fall må planen sendes tilbake til arbeidsgruppene for en ny gjennomgang med en vurdering av konsekvensene for samfunnsutviklingen i kommunene.</p> <p>Vedlagt brev fra Sverre O. Øverby, Atndalen, datert 12.12.2010. Det er det samme brevet som er oversendt Hedmark fylkeskommune, vedlegg nr. 5.</p>	
11R.	<p>Samarbeidsutvalget for Ringsakerallmenningene og Pihl AS, datert 10.01.2011</p> <p>Grense for sone 1 går vekselvis på begge sider av grense for Hemmeldalen naturreservat. Dette er ikke logisk. Det er gjort en faglig vurdering av grensen for naturreservatet, og de mener at sone 1 bør følge samme grense.</p> <p>Verneforskriften for naturreservatet sier i § 2 at <i>"Formålet med fredningen er å ta vare på: .....sentrale leveområder for villrein"</i>, mens sone 1 i forslag til regional plan er beskrevet som <i>"Spesielt viktige områder for villrein"</i>. De mener at med så like formålsbeskrivelser så tilsier det en lik grense.</p> <p>I gjeldende fylkesdelplan for Rondane fra 18.05.2000 er leveområdegrensa lagt slik sone 1 nå er foreslått. Grensedragningen, og den faglige vurderingen, knyttet til naturreservatet er imidlertid gjort i ettertid (2006), og denne grensen bør nå legges til grunn.</p> <p>De er positive til de generelle retningslinjene i planen.</p> <p>Det er aktuelt med skogsdrift ned mot Åsta i framtidige areal i sone 1 utenom reservatet. Her må det kunne skje motorisert ferdsel og tilrettelegging i terreng. Skogsdrift skjer allerede i henhold til egne regler for verneskog/fjellskog.</p> <p>Birkebeiner vegen har turistmessig stor betydning for området, sjøl om den ikke går på Pihl AS' grunn i sone 1. Den må ikke defineres som konfliktfylt og stenges sommerstid. Veggen er ikke vinterbrøytet.</p> <p>Oppkjøring av løyper skal vurderes i forhold til</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>I områder der grense for sone 1 og grense for verna områder er nesten lik, og går vekselvis over hverandre, bør en se på en mindre justering av grense for sone 1. Hemmeldalen naturreservat er av nyere dato enn grense for leveområde for villrein i gjeldende fylkesdelplan. (Tilsvarende gjelder også et mindre naturreservat i Øyer).</p> <p>Forslag om justering av grensene for sone 1 i dette området legges fram for styringsgruppa.</p> <p>I generelle retningslinjer, punkt 5.2, er det beskrevet at det skal gis muligheter til å styrke landbruk, seterdrift og utmarksnæring, samt småskala turistvirksomhet, gjerne basert på stedegne ressurser. Moderne skogsdrift kan utøves som i dag. Det har ikke vært tema å stenge Birkebeinervegen sommerstid. Reglene i forvaltningsplanen for</p>

	<p>reinens arealbruk gjennom året. Det betyr at man i Ringsaker bør kunne benytte Hemmeldalen naturreservats forslag til forvaltningsplan og eget oppsett her for løypeomfang. De kan ikke se at det er grunn til å definere strengere regler i sone 1 enn det som gjelder for naturreservatet.</p>	<p>Hemmeldalen naturreservat skal gjelde. Vi skal presisere i retningslinjene at i verna områder så skal forvaltningsplanene fortsatt gjelde, og de blir ikke overstyrt av retningslinjene i regional plan.</p>
	<p>Det kan være aktuelt å utvikle friluftslivs- og turismevirksomhet nede i Åstdalen. Dette vil også være riktig i forhold til kanalisering av ferdsel – unna bl.a. kalvingsområder i sone 1. Kan det være viktig om arealet er på østsiden eller vestsiden av elva? Arealet vest for Åsta er by- og bygdesone, mens arealet øst for Åsta er sone 2. De mener at det vil være riktig å kunne tillate utvikling av eksisterende og nye virksomheter også øst for Åsta. Det samme gjelder uttak og knusing av løsmasser langs Åsta. I gjeldende kommuneplan er det regulert inn plasser for masseuttak både på vestsiden og østsiden av Åsta. Det er viktig at reglene i sone 2 ikke legger begrensninger i bruken av eksisterende og nye massetak langs vegnettet.</p> <p>De kommer med merknad til arealet innenfor den røde streken, vist på kartvedlegg i plandokumentet side 45. De har mange kommentarer til teksten som er knyttet til det kartet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arealet mellom rød strek og sone 2 er ikke bare myrområder, men også produktiv skog, potensielle hytteområder, grusuttak, etc. • Teksten er slik formulert at begrensningene virker sterkere enn i sone 2 og 3. • Faglig sett er det observert lite rein i området. • Flere myrer i området er vernet etter Naturmangfoldloven, og her vil tekniske inngrep uansett ikke skje. 	<p>I retningslinjene i sone 2 heter det at det legges vekt på å prioritere utvikling av eksisterende bedrifter og virksomheter framfor å etablere nye virksomheter. Det heter videre at det legges vekt på småskala turistvirksomhet knyttet til eksisterende setre og utvikling av utmarksnæring basert på stedeegne ressurser. Dette kan være for å utvikle setra som kulturbærer, reiseliv og merkevare for å styrke næringsgrunnlag, sysselsetting og bomiljø. Det skal kunne dokumenteres at tiltaket har betydning for næringsutnyttelse av eiendommen. Nye bygninger for næringsformål skal knyttes til eksisterende bygninger og seteranlegg.</p> <p>Generelt så skal godkjente planer fortsatt gjelde, så hvis masseuttak ligger i godkjent kommuneplan, så vil den planen fortsatt gjelde. Ellers så heter det i retningslinjene for sone 1 at det kan etableres nye mindre masseuttak for vedlikehold av vegger for å unngå lang transport.</p> <p>Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp. Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, vegger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen. Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</p> <p>Merknaden er tatt til følge</p>
12R.	<p>Hamar kommune, datert 07.01.2010 Hamar kommune har merket seg at under "Andre retningslinjer for delområde Rondane" er vist et kartutsnitt med en rød grense som for Hamars del tar med seg arealene fra Brumundsetra og nordover. Om disse arealene heter det at de "er myrområder</p>	<p>Vurdering: Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp. Meningen med teksten er at det ikke</p>

	<p><i>som er spesielt viktige for villreinen, der det ikke må igangsettes tekniske inngrep som drenering, byggearbeider eller andre tiltak som endrer på dagens situasjon”.</i></p> <p>Hamar kommune mener dette er en noe villedende beskrivelse av viktigheten av arealene mht villreins bruk, og at begrensningene som legges på arealbruken ikke er i tråd med vedtatte planer og tidligere regionale føringer</p> <p>Hamar kommune ber om at området tas ut av planen.</p>	<p><i>må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen.</i></p> <p><i>Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</i></p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>
13R.	<p>Løten kommune, datert 12.01.2011</p> <p>Løten kommune sier seg fornøyd med at Åstadalen er foreslått fastsatt som sørlig grense for utviklingssonene som kan ha påvirkning på villreins leveområde.</p> <p>Løten kommune aksepterer retningslinje om visse restriksjoner i forhold til tekniske inngrep på myrområdene lengst nord i kommunen, men forutsetter at grensen for dette området trekkes slik at Gitvola seter holdes utenfor restriksjonsområdet.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p><i>Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp.</i></p> <p><i>Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen.</i></p> <p><i>Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</i></p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>
14R.	<p>Direktoratet for naturforvaltning datert 31.01.2011</p> <p>En viser til vurderinger av merknader som gjelder Sølnekletten og til vurderinger av merknader fra fylkesmennene i Hedmark og Oppland.</p> <p>DN sine merknader samsvarer på mange punkt med fylkesmennene sine merknader.</p> <p>Når det gjelder merknader til Rondane, så framgår det at DN var i mot scenarieprosessen og kom med merknad til den i forbindelse med høring av planprogram, men fikk ikke medhold der.</p> <p>DN mener at det i tråd med bestillingsbrevet fra MD skal utarbeides konkrete strategier for lokalisering og avgrensning av fritidsbebyggelse og reiselivsbygg på tvers av kommune- og fylkesgrenser.</p> <p>Videreskal det gis klare og entydige retningslinjer for den kommunale arealplanlegging.</p> <p>Det tas utgangspunkt i eksisterende utbygging og infrastruktur, og fokuseres på potensialet for verdiskaping som ligger i verdiutvikling av kulturmiljøer og eksisterende tettsteder/bygdesentra.</p> <p>Disse merknadene ble lite vektlagt i planprogrammet, og DN mener resultatene slik de foreligger i planforslaget på flere punkter er lite tilfredsstillende.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Godkjent planprogram sier at føringene i oppstartsbrevet fra MD kunne tolkes som at konkretisering, omfang og lokalisering av framtidig utbygging, forutsetter en planlegging med detaljeringsnivå som i en kommune(del)plan. Det ble derfor bedt om et møte med MD for bl.a. å drøfte detaljeringsgrad.</p> <p><i>Sitat fra planprogram punkt 2.3, side 7:</i></p> <p><i>”På møtet i Miljøverndepartementet 20.08.07 ble det avklart at fylkesdelplanene ikke skal fastsette et konkret utbyggingsnivå. Departementet mener at en slik detaljeringsgrad først skal skje ved utarbeidelsen av kommunedelplaner.”</i></p> <p>Videre heter det i planprogrammet punkt 5.2, side 15:</p> <p><i>Fylkesdelplan for Rondane vil gi</i></p>

	<p>Det vises til kunnskapsgrunnlaget og NINA-rapport nr. 339 som grunnlag for planarbeidet. DN påpeker at dette er et godt faggrunnlag for fylkesdelplanprosessen.</p> <p>DN stiller spørsmål om hvordan det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget har vært benyttet i planprosessen.</p> <p>Det vises også til prosjektet med GPS-merking av simler i 2009 og 2010 og til eget prosjekt i Tjønnseterfjellet.</p> <p>Det vises også til NINA-rapport 551 om forholdet mellom villrein og ferdsel.</p> <p>DN viser til felles uttalelse fra fylkesmennene i Hedmark og Oppland av 26.01.2011, der det er vedlagt et grunnlagsdokument som er utarbeidet sammen med Villreinnemnda for Rondane – Sølnekletten. DN viser til dette vedlegget når det gjelder detaljerte vurderinger.</p>	<p><i>retningslinjer for utbygging, men ikke angi konkrete, geografisk avgrensede områder for utbygging. Dette vil fortsatt være en del av de kommunale planprosessene. Det vil derfor ikke bli foretatt konsekvensvurderinger av konkrete utbyggingsalternativer.</i></p> <p>Vi mener at vi har fulgt intensjonene i godkjent planprogram.</p> <p>I de lokale arbeidsgruppene i scenariewerket var det mange som har god lokalkunnskap til villreinen, og mange dro i tvil informasjonen som er framkommet i NINA-rapport 339. Dette gjelder spesielt i Rondane sør, der det er et spinklere kunnskapsgrunnlag enn i nord.</p> <p>Det går fram av NINA-rapport 339 at denne ikke er en fasit for hvor grensene skal gå, men at de vurderes opp mot annen informasjon</p> <p>De detaljerte merknadene fra fylkesmennene, i samarbeid med Villreinnemnda, er kommentert og vurdert i forbindelse med uttalelsene fra fylkesmennene.</p>
15R.	<p>Åmot kommune datert 17.01.2011 Foreliggende planforslag til regional plan for Rondane – Sølnekletten avveier etter kommunens oppfatning hensynet til bruk og vern i tråd med bestillingen fra Miljøverndepartementet på en god måte.</p>	<p>Vurderinger: Det er ingen merknader til planen.</p>
16R	<p>Dovre kommune datert 25.01.2011 Dovre kommune ønsker å lage en tur- og sykkelveg over Dovrefjell som også inneholder mindre aktiviteter/turstier. Tur- og sykkelvegen er planlagt til å legges i nær tilknytning til E6 og annen infrastruktur. Tiltaket vil i stor grad kanalisere gang- og sykkeltrafikk langs Dovrefjellaksen og utenom de sentrale reinsområdene. Ingen trafikk eller aktivitet vil bli ledet aktivt inn i høyfjellsområdene. Det er derfor svært viktig for Dovre kommune at en legger til rette for at kanaliseringstiltak kan iverksettes og at dette gjøres som bakgrunn for en videre næringsutvikling i Dombås-området. Dovre kommune støtter derfor forslaget til plankart og den soneringen som det er lagt opp til der. Dovre kommune er også fornøyd med at planforslaget støtter opp under aktivitetene i</p>	<p>Vurderinger:</p>

	<p>Grimsdalen, Haverdalen og Dørålen. Det forutsettes at tiltak innenfor tradisjonelt landbruk i planområdet ikke trenger ytterligere saksbehandling utover det som trengs i dag. I forvaltningsplanen for verneområdene er det lagt til rette for enkelte løyper og stier, samt at enkeltområder er avsatt til særskilte formål. Et eksempel på slike områder er den sørvestre delen av Dovre nasjonalpark. Disse områdene må ikke reguleres strengere i regional plan enn i verneplanen. De ber også om at fjellstyrene og deres forvaltningsansvar omtales i planen.</p> <p>Plankartet er delvis vanskelig å lese, og en bør utarbeide et mer lettlest illustrasjonskart i tillegg til det offisielle plankartet.</p> <p>I forbindelse med handlingsplanen i regional plan vil kommunen presisere at det er igangsatt reguleringsplanarbeid for tur- og sykkelveg mellom Dombås og Dovre. Dette bør nevnes i handlingsdelen. Kommunen ber om å synliggjøre et tiltak om oppretting av en kompensasjonsordning for kommuner/områder med mye vernet areal/områder med særskilte kvaliteter som er underlagt egne regionale planer. Utdanning og bruk av lokale naturveiledere i området kan på en god måte styrke naturverdiene og legge til rette for en ønsket styring av ferdsel og aktiviteter.</p>	<p>I generelle retningslinjer, punkt 5.2, er det beskrevet at det skal gis muligheter til å styrke landbruk, seterdrift og utmarksnæring, samt småskala turistvirksomhet, gjerne basert på stedegne ressurser.</p> <p>Dessverre er fargen for lik på de ulike sonene, og vi vil rette dette opp og bruke fargekombinasjoner som er lettere å skille.</p> <p>Vi vil ta inn i handlingsplanen punkt 5 at det er i gang planer om tur- og sykkelveg i forbindelse med Dovrefjellaksen.</p> <p>Kompensasjonsordning vurderes ikke i denne planen.</p> <p>Nasjonalparkveiledere er tatt inn i handlingsplanen punkt 14. Dette kan omformuleres i tråd med innspill fra Dovre kommune.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
17R.	<p>FNF Hedmark og Oppland datert 01.02.2011 Merknadene samsvarer i stor grad med merknadene fra fylkesmennene. Det vises til kommentarene til merknadene fra fylkesmennene.</p>	<p>Vurderinger:</p>
18R.	<p>Forsvarsbygg datert 31.01.2011 Kommentert av Astrid, hennes punkt 24.</p>	<p>Vurderinger:</p>
19R.	<p>Glommen skog BA datert 31.01.2011 En viser til Astrid sin gjennomgang av generelle merknader og merknader som gjelder Sønkleppen.</p> <p>I Åmot kommune er det viktig at Skramstadseter – Digeråsen kan utvikles videre, og støtter planforslaget.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Det er ingen merknader til Rondanedelen.</p>
20R.	<p>Hedmark bondelag datert 02.02.2011 En viser til Astrid sine kommentarer til merknader, hennes punkt 23.</p>	<p>Vurderinger:</p>
21R.	<p>Høvringen aktivitetsselskap datert 29.01.2011 Det er nedgang på 26 % i gjestedøgn i Sel de siste 10 år, og de ser med bekymring på at planen legger opp til enda større begrensninger for friluftsliv i området. De mener at planarbeidet bærer preg av omkamp i forhold til forvaltningsplan for Rondane, der det nå framgår av kart at areal for villreinens leveområde er</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Regional plan er en plan etter Plan- og bygningsloven, mens forvaltningsplanen er etter</p>

	<p>blitt utvidet i forhold til forvaltningsplanen. Det synes ikke som om næringens synspunkter i scenariearbeidet er vektlagt. De ønsker en naturlig utvikling i Høvringen-området, basert på bærekraftige investeringer og samspill med naturen som er den viktigste ressursen.</p> <p>Arealet blir for lite til å opprettholde dagens aktivitetsnivå og arealet for utvikling blir for snevert. Det gjenværende arealet mellom nasjonalparken og dalen må være i sone 3. Dette gjelder hele området mellom Dovre grense og Mysusetter.</p> <p>Det må gis større rom for utvikling av nye stier og løyper også i sone 1.</p> <p>Det må framgå av kart hvor reinen har sommer- og vinterbeite. I og med at det på Høvringen er sesongdrift, burde det være uproblematisk at en for eksempel legger skiløyper i områder hvor reinen oppholder seg om sommeren.</p> <p>Vegen til Smuksjøseter må kunne brøytes basert på vær- og føreforhold på vintervegen. Øvrige veger bør reguleres etter kommunale planer. Vintervegen (bilbeltetrasé) til Smuksjøseter må reguleres inn, også den delen som går gjennom verneområdene, for å sikre driften av Smuksjøseter.</p> <p>Det må gis midler for å tilrettelegge i fremre del av nasjonalparken og tilstøtende områder. Det viktigste eksemplet fra vårt område er at det blir gitt økonomisk støtte til å opparbeide og merke sti rundt Formokampen.</p> <p>Det vises ellers til Nasjonalparkrike Reiseliv sin høringsuttalelse.</p>	<p>Naturmangfoldloven. Regional plan skal ikke "overprøve" forvaltningsplanen som vil fortsatt gjelde som tidligere. Dette gjelder også bruk av bilveg og beltebil til Smuksjøseter.</p> <p>Høvringen, Putten seter og Mysusetter ligger i sone 3, utviklingszone. Resten av området mellom Dovre grense og Mysusetter er i sone 2.</p> <p>I sone 1 i Sel kommune er løyper og stier for en stor del regulert i forvaltningsplanen, og regional plan skal ikke overprøve forvaltningsplanen.</p> <p>Som bakgrunn for planarbeidet, har Norsk Villreinsenter nord utarbeidet et temakart som viser bl.a. vinterbeite, sommerbeite, kalvingsområder og villreintrekk, mv. Dette kartet ble utdelt til alle medlemmene i lokal arbeidsgruppe i scenariearbeidet.</p> <p>I handlingsplanen i regional plan er det lagt inn et prioritert tiltak som punkt 3 med merka sti rundt Formokampen.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
22R.	<p>Kiær Mykleby datert 31.01.2011</p> <p>Norsk villreinsenter nord har utarbeidet kart som viser biologisk leveområde for rein. For den søndre del av Rondane, og også for Kiær Mykleby sin eiendom, mener de ut fra erfaring og registreringer at denne biologiske grensa er tegnet uten et dokumentert faglig grunnlag. Grunneieren som har betydelig statistikk og kartfesting av villreinobservasjoner i området, ble ikke kontaktet i forbindelse med kartleggingen av villrein.</p> <p>De viser til merknadene fra fylkesmennene og villreinnemnda og undrer seg over at de kan foreslå endringer i dagens grense i området som vist i kartvedlegg fra fylkesmennene. Dette er gjort uten at det vises til dokumentasjon for behovet eller at grunnlaget for en utvidelse er basert på villreinens økte bruk av arealene siden forrige fylkesdelplan.</p> <p>Det har skjedd en dramatisk endring i villreinens bruk</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Scenariearbeidet i kommunene viser at det er stor uenighet om biologisk grense som er vist på kart utarbeidet av Norsk villreinsenter. Rapporten viser at det er dårligere kunnskapsbakgrunn i søndre del av Rondane enn i nord.</p> <p>Grensene som har kommet fram i forslag til ny regional plan bygger på grensene i gjeldende fylkesdelplan og den omfattende prosessen som har vært drevet i alle kommuner.</p>

	<p>av området siste 10 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er ikke rein på deres eiendom mellom oktober/november og fram til slutten av april. • Det er registrert langt færre dyr som passerer sørover over deres eiendom i april og mai. • Observert rein i jakttiden 20. august til 1. oktober er betydelig redusert. • Felt rein er betydelig redusert. På slutten av 90-tallet ble det felt 80 av rundt 100 tildelte villrein. På 2000-tallet har det vært en jevn nedgang med kvote på rundt 80 dyr. Det ble felt 26 dyr i 2007, 21 dyr i 2008, 14 dyr i 2009 og 4 dyr i 2010. <p>Det er observert at få av simlene i deres område hadde kalv. De ser at villreinstammen kan være under press fra store rovdyr som jerv, gaupe, bjørn og ulv. Dette sjøl om dette er et prioritert beiteområde. Rovdyrbelastningen kan være en årsak til at villreinen trekker andre steder og i større grad velger fjellet om sommeren.</p> <p>I kalvingsperioden, fra påske til juni er det nesten ikke besøk på hyttene på Myklebysetra på grunn av snøsmelting og vårløsning. Reinen blir derfor lite forstyrret i deres imråde i sårbare perioder.</p> <p>Fylkesdelplanen framstår som et sniikvern som gjennomføres uten erstatning. Hemmeldalen naturreservat ble opprettet i 2006 med viktigste formål å ta vare på de viktigste områdene for villrein i søndre del av Rondane. Det ble foretatt en grundig arealvurdering, og de kan ikke se at det er faglig dokumentasjon på at det er nødvendig å ta observasjonsområdene inn i fylkesdelplanen. De mener at det for deres område er riktig å la grense for nasjonalt villreinområde følge reservatgrensa. Skal det være nødvendig med buffersone, kan den legegs mellom reservatgrensen for Hemmeldalen naturreservat og grense i gjeldende fylkesdelplan. Da fylkesdelplanen skal være en dynamisk plan, kan grensen trekkes annerledes på et senere tidspunkt hvis det skulle oppstå behov for det.</p>	<p>Forslag til justering av grensene for sone 1 vil bli drøftet med styringsgruppene, jfr. merknad fra samarbeidsutvalget for Ringsaker-allmenningene og Pihl AS.</p> <p>Merknadene er stort sett i tråd med forslag til regional plan.</p>
23R.	<p>Kvam grunneierlag datert 31.01.2011</p> <p>For å få en helhetlig forvaltning i henhold til hovedmålet i kapittel 4.1 så bør det ikke tegnes opp nye grenser. I Frydalen er det allerede statsallmenningsgrense, nasjonalparkgrense og grense for landskapsvernområd. Flere nye grenser/soner vil kunne forvirre lokal forvaltning og allmennhetens forståelse og kunnskap om områdene og dermed virke mot sin hensikt.</p> <p>Sone 1 bør følge grensa for nasjonalparken, sone 2 grense for landskapsvernområdet og sone 3 kun uregulerte områder framfor landskapsvernområdet. Sone 3 virker unødvendig stor, og det er forslag om detaljert justering av denne.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Vi skal generelt i planen se på mindre justeringer av grenser, slik at grenser for hensynssoner og verna områder kan være sammenfallende, der det er små avvik mellom disse grensene.</p>

	<p>De ser ingen grunn til at landbruksveger i sone 3 kan ilegges restriksjoner i allmenn ferdsel. Slike veger er viktige for en forutsigbar næringsutvikling og et helhetlig tur-/ski-/sykkeltilbud utenfor sone 1. Med restriksjoner i sone 1, vil det bli vanskelig å kanalisere trafikken vekk fra sone 1, og å opprettholde allmennhetens forståelse av begrensninger.</p>	<p>Vi skal se på å justere formuleringene når det gjelder landbruksveger i sone 3.</p> <p>Merknadene er stort sett tatt til følge.</p>
24R.	<p>Sør-Fron kommune datert 02.02.2011</p> <p>Planforslaget er i tråd med den forutgående planprosessen. Forslaget viderefører i hovedsak den restriktive linja som Sør-Fron har hatt med hensyn til reiselivsutbygging og fritidsbebyggelse i området. Dette planforslaget, med soneinndeling, gir litt åpning for en mer variert bruk av de områdene som ligger nærmere bygda, på Gudbrandsdalsida. Det er positivt, og det må styres gjennom kommunale planprosesser for sone 3 og 4.</p> <p>Planforslaget legger ikke begrensninger på landbruksdrift i området. Dette området er mye nytta til beite og noe seterdrift. Det er viktig område for beitebaserte næringer. Storvilt er også viktig i deler av planområdet og blir ikke hindra av dette planforslaget. Likedan er det med skogbruk.</p> <p>De etterlyser konflikten mellom villrein og store rovdyr, ulv. Gjeldende rovdyrpolitikk sier at Norge skal ha ynglende ulv i et visst omfang. Vern om villrein blir vanskelig hvis ulv får etablere seg i eller i nærheten av villreinområdet. Denne problemstillingen er ikke drøfta i planforslaget.</p> <p>Innføring av store rovdyr, som ulv, vil også representere et nytt stressmoment for reinen. Det kommer i tillegg til de menneskeskapte stresset som trafikk og reiselivs- og fritidsaktivitet påfører reinen. Ulv har ikke vært etablert i området på mer enn 100 år.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Rovdyrproblematikken var tema i scenariearbeidet i flere kommuner. Det er vanskelig å forstå hvordan denne planen kan påvirke rovdyrforvaltningen.</p> <p>Planen skal også vurderes i forhold til Naturmangfoldloven, og rovdyr bør i den forbindelse nevnes.</p> <p>Merknadene er stort sett tatt til følge.</p>
25R.	<p>Planrådet for villrein datert 19.01.2011</p> <p>Departementet gitt klare signaler om at det skal være 2 ulike organ for forvaltningen av verneområder og regionalplanområdet for villrein. Planrådet mener at i områder som Rondane og Sølknletten med store overlappende arealer, bør forvaltningen av områdene ses i sammenheng og det bør gis rom for etablering av velfungerende arenaer for samhandling mellom styringsorganene.</p> <p>Planrådet mener at forslaget til forvaltningsmodell inneholder for mange aktører med til dels overlappende roller. Planrådet mener at det skisserte regionalplanstyret blir unødig stort og uhåndterlig, og at det er overflødig. Planrådet vil derfor tilrå et styringsorgan tilsvarende det skisserte arbeidsutvalget (5 eller 6 medlemmer), og at dette benevnes <i>Regionalplanstyret for Rondane og Sølknletten</i>.</p> <p>For at arbeidet skal være interessant og for å sikre gjennomføringskraft må forvaltningsorganet disponere eget budsjett som står i forhold til</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Arbeidet med organisering av forvaltning av regional plan, inkludert handlingsplanen, er ikke avsluttet. Vi vil ta med innspillet inn i det videre arbeidet med organiseringen.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>

	<p>kostnadene med å gjennomføre det årlige handlingsprogrammet.</p> <p>I de generelle retningslinjene (pkt. 5.2) er Hedmark og Oppland fylkeskommuner gitt et overordna ansvar for oppfølging av planen, bl.a. for gjennomføring av handlingsprogrammet. Planrådet ber om at dette avspeiles i sammensetningen av regionalplanstyret.</p>	
26R.	<p>Riksantikvaren datert 02.02.2011</p> <p>Riksantikvaren er fornøyd med det arbeidet som er gjort med regional plan for Rondane og Sølknletten, og den måte hensynet til kulturminner er integrert i planen. Planen avveier på en god måte hensynet til villreinen og hensynet til kulturminneverdiene som finnes i planområdet. Særlig gjelder dette seterbebyggelsen, der både bygninger og kulturlandskap krever kontinuerlig bruk og vedlikehold for å bevares. Planen tar hensyn til dette.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Ingen merknader til planen.</p>
27R.	<p>Ringebu kommune</p> <p>Ringebu kommune viser til at det er stor forskjellsbehandling mellom kommunene, da det i noen kommuner ikke er opprettet sone 2. Det vises til Stor-Elvdal kommune, der det tillates stor ekspansjon av hytter helt inn til sone 1, sør for Helaksmyrene langsmed Vinjevegen. Dette grenser inn til Ringebu kommune. Disse arealene er dokumentert som viktige bruksarealer vår/sommer, og som deler av Rondane sør-reinen helt klart benytter som kalvingsområder.</p> <p>Det gjelder også mangel på sone 2 lenger sør i Stor-Elvdal og i Åmot kommune.</p> <p>Planbeskrivelsen bør bygges opp slik at kap. 4 – 6 stilles først i dokumentet.</p> <p>Grense mellom sone 2 og sone 3 endres fra knekkpunkt ved Måsåplassen til bru over bekken ved Moens kafé. Derfra følger Nyseterbekken til den møter elva Breia. Derfra følger grensa Breia til den møter elva Tromsa. De innerste gårdsbrukene i Brekkom må komme på framsida av denne grensa. Dette er et område med mye aktivitet i dag, både når det gjelder landbruksdrift og turisme. Dette er et viktig område for framtidig næringsutvikling. Det er her gode muligheter for å styre trafikken med stier og løyper, slik at en kan redusere ferdselen inn i sone 1. En slik grense vil ha sine naturlige avgrensninger i terrenget og blir oppfattet som riktig blant befolkningen.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Det er store forskjeller innenfor planområdet i Rondane, både med hensyn til utbredelse av villrein, samfunnsutvikling, topografi, og dermed hvor store areal som beslaglegges med hensynssoner. Dette varierer sterkt fra nord til sør i Rondane og det er vurdert i hver enkelt kommune.</p> <p>Hytteområdet langs Vinjevegen er et eksisterende hytteområde.</p> <p>Kalvingsområdene er i sone 1.</p> <p>Det er gjort vurderinger på at det er riktig å starte plandokumentet med bakgrunn, nasjonale mål og premisser for planarbeidet i kapittel 1, planavgrensning, planinnhold og planprosess i kapittel 2 og valg av løsninger i kapittel 3.</p> <p>Denne merknaden er lik merknaden fra Vekkom, Brekkom og Fåvang utmarkslag som hadde vedlagt et kart som ikke samsvarer med siste versjon av plankartet/ illustrasjonskartet. Vi mener at siste versjon av plankartet/illustrasjonskartet samsvarer med denne merknaden, da dette tidligere har kommet som et innspill som er tatt hensyn til.</p>

<p>Temakart som viser vinterstengte veger, vegbommer og liknende er mangelfullt og vanskelig å lese.</p> <p>Nyetablering og fortetting av fritidseiendommer skal ikke tillates i sone 1.</p> <p>Friisvegen kan holdes åpen fra 1. mai til 15. november.</p> <p>Første kulepunkt i kapittel 5.3, "Retningslinjer for vegeer, motorisert ferdsel og parkering" foreslås endret til: <i>Eksisterende vegeer opprettholdes med de samme ferdselsmuligheter som i dag.</i></p> <p>Ringebu kommune foreslår i 5.3, "Retningslinjer for vegeer, motorisert ferdsel og parkering": <i>Eksisterende parkeringsplasser opprettholdes. Dagens parkeringsplasser gir gode utgangspunkt for ferdsel i etablerte skiløyper og stier og er viktige for å styre ferdselen.</i></p> <p>Ringebu kommune foreslår i kapittel 5.4, under "Retningslinjer for fritidsbebyggelse og andre bygg": <i>I sone 2, buffersonen, skal eksisterende reiselivsbedrifter prioriteres før annen utvikling av reiseliv / fritidsbruk, hytter.</i></p> <p>De ber om at godkjente hyttetomter videreføres i sone 2. Dette må avklares i kommuneplan.</p> <p>Under "Friluftsliv" i kapittel 5.4 ber kommunen om at etablerte og godkjente skiløyper videreføres.</p> <p>Uttalelse til kapittel 5.7, sone 2:</p>	<p>Temakart for stengte vegeer i Rondane skal vurderes for om mulig å bli tydeligere.</p> <p>Dette samsvarer med forslag til regional plan.</p> <p>Forslag til regional plan opprettholder gjeldende åpningstider i gjeldende fylkesdelplan for Rondane som er åpningstid 15. mai – 1. november.</p> <p>Det vurderes om forslag til endring av kulepunkt 1 heller tillegges kulepunkt 2, som lyder: <i>Eksisterende vegeer som i dag er stengt for allmenn trafikk med bom bør fortsatt være stengt, og motorisert transport bør begrenses til næringsvirksomhet.</i></p> <p>Teksten <i>Eksisterende parkeringsplasser opprettholdes, skal vurderes.</i> Målet med planen er å styre ferdselen til områder som ligger unna sone 1 og som er tilrettelagt for ferdsel og andre aktiviteter.</p> <p>I plandokumentet heter det i forslaget: <i>I sone 2 legges det vekt på å prioritere utvikling av eksisterende bedrifter og virksomheter framfor å etablere nye virksomheter. Det skal ikke etableres ny fritidsbebyggelse/ fritidseiendommer ut over de som allerede er godkjent gjennom reguleringsplan eller gjennom områder avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanens arealdel. I regulerte områder er det reguleringsbestemmelsene som angir rammene for utnyttingsgrad.</i></p> <p>Første setning i forslaget i planen er likt uttalelsen fra Ringebu kommune.</p> <p>I forslag til regional plan er det ikke ønskelig å planlegge flere hytteområder, men det er tillatt å utvikle eksisterende hytter i samsvar med godkjent reguleringsplan i regulerte områder. Utenfor regulerte områder kan hyttene påbygges inntil en grense.</p> <p>Denne teksten skal vurderes i det videre arbeid.</p> <p>Denne teksten vil bli vurdert.</p>
---	--

	<p><i>Brøyting av vegger til regulerte hytteområder der det i dag ikke er tillatt brøyting, kan godkjennes i sone 2. Dette avklares gjennom reguleringsplan.</i></p> <p>Det er en del hytteområder som ikke har brøyting, særlig på Venabygdsfjellet. Samfunnet har forandret seg og folk har økende behov for komfort og behov for å kjøre til hyttene sine. Det er krav om universell utforming, og ingen skal diskrimineres fra å bruke hytta. Mange av hyttene er høystandard med vann og avløp. Det er av stor betydning for beredskapen på dette området og ved eventuell brann at vegene er åpne. Mange hytteområder har vinterbrøytet veg i dag, og det vil være lite konfliktfylt i forhold til villrein om vegger inn i hytteområdene blir brøytet.</p> <p>Uttalelse til handlingsplanen, kapittel 6.3, "Andre tiltak": Punkt 18 endres til: <i>Eksisterende parkeringsplasser opprettholdes.</i></p> <p>Punkt 20 i handlingsplanen må også gjelde Ringebu kommune.</p> <p>Ringebu kommune peker på at det er en økende bestand av rovdyr, noe som har en negativ konsekvens for villreinen. De skriver at planen sier ingenting om hvordan denne utfordringen skal håndteres og i hvilken grad villreinen skal påvirke rovdyrforvaltningen.</p> <p>Planen båndlegger store områder, og lokalsamfunnet må tåle restriksjoner og begrensninger på muligheter for utvikling. Dette er et tap for distriktene dersom ikke storsamfunnet erstatter dette på et eller annet vis. Ringebu kommune er positiv og stolt av villreinstammen i området, men den må ikke bli et hinder for lokal bygdeutvikling og bosetting. Forvaltning må styres lokalt. Det bør innføres et utviklingsfond som kompensasjon for båndlagte områder.</p>	<p>Teksten i forslag til regional plan i punkt 18 er: <i>Begrense adgangen til dagparkering inn mot villreinområdet, sommer og vinter.</i> Dette har kommet som forslag fra Ringebu kommune i planprosessen. Målet med planen er å styre ferdselen til områder som ligger unna sone 1, og som er tilrettelagt for ferdsel og andre aktiviteter. Innspillene til handlingsplanen har kommet fra kommunene. Det er ingenting i veien for at punkt 20 i handlingsplanen også kan gjelde Ringebu kommune. Rovdyrproblematikken var tema i scenariearbeidet i flere kommuner. Det er vanskelig å forstå hvordan denne planen kan påvirke rovdyrforvaltningen. Planen skal også vurderes i forhold til Naturmangfoldloven, og rovdyr bør i den forbindelse nevnes.</p> <p>Kompensasjonsordning tas ikke opp i denne planen.</p> <p>Merknaden er tatt delvis til følge.</p>
28R.	<p>Statens vegvesen datert 26.01.2011</p> <p>I forhold til Statens vegvesen sitt arbeid med Nasjonale turistveger, vil ikke planforslaget ha store konsekvenser.</p> <p>Under punkt 5.2 står det i retningslinjene: <i>"Kommunene tilrås også å innføre bestemmelser om forbud mot, eller vilkår for, plassering av midlertidige og flyttbare bygninger, konstruksjoner og anlegg, herunder campingvogner og bobiler."</i></p>	<p>Vurderinger:</p>

	<p>Vegvesenet vil sterkt frarå å behandle bobiler med samme regelverk som gjelder midlertidige og flyttbare bygninger og anlegg. Bruk av egen eller leid bil er en stor og økende ferieform i Europa og i Norge. Andelen gjester som kjører bil øker på de fleste turistvegstrækningene i Norge, og er en ferieform som egner seg godt for rundreiseturister. Undersøkelser viser også at dette er ressurssterke gjester som bruker mer penger enn andre segmenter av turister. Mer enn behov for restriksjoner er det behov for aktiv tilrettelegging med egnede plasser for overnatting og flere tømestasjoner for bobiler.</p> <p>Flere steder i retningslinjene vises det til "småskala turistvirksomhet". Dette begrepet bør konkretiseres. Hva er småskala turistvirksomhet? Ti eller femti "varme" senger? To eller ti utleiehytter? Hva med nye typer turistvirksomhet som guidede turer og annen organisert virksomhet – til fots, riding, hundekjøring, kiting, fotosafari, mv.? Dersom ikke retningslinjene er mer konkrete, åpner det for stor grad av skjønnsutøvelse i forhold til planer om ny eller endret næringsvirksomhet, både administrativt og på politisk nivå.</p> <p>Planbeskrivelsen inneholder et omfattende handlingsprogram. Her er det listet opp mange gode tiltak. For en del tiltak mangler hovedansvarlig. Andre er ført opp med mange instanser som hovedansvarlig, og de fleste med mange samarbeidspartnere. Finansiering er ikke omtalt. All erfaring tilsier at for å få gjennomført tiltak, må ansvaret forankres hos en instans. Og det må sikres nødvendige ressurser til å utføre tiltaket. Vår anbefaling vil derfor være å gå kritisk gjennom tiltaksplanen, og prioritere færre tiltak med klar anvisning av ansvar og finansiering/ressurser.</p>	<p>Retningslinjene endres i tråd med merknaden, og det bør tas inn i generelle retningslinjer. Et samarbeid med Statens vegvesen og nasjonal turistveg kan være en del av punkt 5 i handlingsplanen</p> <p>Vi vil gjennomgå denne formuleringen i retningslinjene og gjøre retningslinjene tydeligere.</p> <p>Vi vil gjennomgå handlingsplanen og tildele hovedansvar for en instans for hvert tiltak.</p> <p>Miljøverndepartementet har gitt midler til et prosjekt for å lage en modell for organisering og gjennomføring av handlingsplanen i regional plan. I dette ligger også finansiering av tiltak. Handlingsplanen, med forslag til modell for organisering og finansiering, vil være en del av regional plan.</p> <p>Merknaden er tatt til følge</p>
29R.	<p>Villreinutvalget Rondane nord datert 02.02.2011</p> <p>De mener at forslaget til regional plan for Rondane – Sølnekletten ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til villreinbestanden i Rondane.</p> <p>Planforslaget er ikke godt nok og for Rondane innebærer det en svekkelse av forvaltningen av villreinens leveområder.</p> <p>Det nasjonale villreinområdet i Rondane er redusert i forhold til gjeldende fylkesdelplan til tross for at vi har fått bedre kunnskap om villreinens bruksområder.</p> <p>Viktige og betydelige områder for villreinen har i planforslaget fått B-status og ikke definert som nasjonalt villreinområde. Dette betyr at viktige bruksområder for villreinen blir klassifisert som sone</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Det nasjonale villreinområdet er litt redusert i Dovre kommune. Ellers ingen endringer.</p> <p>Av og til blir bedre kunnskap om villreinens bruksområder benyttet, mens det i andre settinger sies at vi fortsatt må være "føre var". Når gjelder hva?</p> <p>Sone 2 har nesten de samme restriksjonene som sone 1 i forhold til utvikling. Også i sone 3 er det krav om avbøtende tiltak før utvikling kan skje. Det er ikke antall hytter eller senger som forstyrrer villreinen, men det er ferdsele. Kanalisering av ferdsele og lede den bort fra villreinområdene er</p>

<p>2 eller 3, der retningslinjene for inngrep i form av økning av antall hytter og utvidelse av eksisterende hytter er mer liberale enn i nasjonalt villreinområde. Retningslinjene for nasjonalt villreinområde åpner også i større grad for nye tiltak også inne i det nasjonale villreinområdet.</p> <p>"Føre-var"-sonene i gjeldende fylkesdelplan for Rondane (observasjonsområder) er ikke videreført i det nye planforslaget og svekker dermed muligheten for en mer optimal forvaltning av villreinens leveområder.</p> <p>Gradienttenkningen som ligger i dagens plan ved at tiltak vurderes strengere jo nærmere leveområdet de ligger er brutt ved at det flere steder ligger utviklingssoner helt inn til nasjonalt villreinområde, og retningslinjene for buffersonene åpner for en utvidelse av eksisterende bygningsmasse på 88 %.</p> <p>Planforslaget svekker også muligheten for gjenoppretting av det historiske villreintrekket mellom Rondane og Snøhetta villreinområder.</p> <p>De setter søkelyset på villreintrekket gjennom Sel kommune. Dette gjelder særlig barrieren som vegen fra Spranget til Rondvassbu utgjør for villreintrekket mellom nordlige og sørlige deler av Rondane nord villreinområde. Område Per Gynt – Rondvassbu – Spranget er i dag hovedproblemet for villreinens trekk og naturlige bruk av leveområdet i Rondane nord. Mye tyder på at fragmenteringen av området er i ferd med å dele villreinstammen i 2 delstammer. Villreinutvalget mener det er viktig at disse utfordringene tas opp og prioriteres i planen. De ønsker en bred prosess, der aktuelle parter kan være med i beslutningsprosessen for å finne løsninger som kan få en bred samfunnsmessig aksept. Når det gjelder grensene for de ulike sonene slutter de seg til forslaget fra fylkesmennene i Oppland og Hedmark (vedlagte kart).</p>	<p>det primære.</p> <p>"Observasjonsområder" i gjeldende plan er områder der meningen var å foreta nærmere undersøkelser og forskning. I løpet av 10 år som fylkesdelplanen har vært i drift, så er det bare i Tjønnseterfjellet det er gjort undersøkelser. I handlingsdelen i forslag til ny regional plan er det foreslått flere tiltak som skal bedre forholdene for villreinen. Flere av de foreslåtte tiltakene har kommet fra Villreinnemnda.</p> <p>Gradienttenkningen i gjeldende plan ble sterkt kritisert av kommunene i scenariewerket. Det førte til uforutsigbarhet i saksbehandlingen, både for kommunene og tiltakshaver. Det ble mange dispensasjonssaker og det var ulik behandling i kommunene og i de to fylkene. Kommunene etterlyste inndeling i soner med klare retningelinjer innenfor hver sone, noe som gir bedre forutsigbarhet for alle.</p> <p>Dette er vurdert i punkt 3.2.2 "Valg av løsninger – vurderinger, tiltak, konsekvenser", under Dovre kommune. Vi vil presisere i teksten at landskapsvernområdet på Dovrefjell ivaretar mulighetene for et villreintrekk mellom Rondane og Snøhetta.</p> <p>I forslag til handlingsplan er det foreslått i punkt 9 forsknings- og utviklingsprosjekter for å få mer kunnskap om villreinens vandringer og konflikten med allmenn ferdsel. Dessuten sikre beite og trekk nord-sør.</p> <p>Planprosessen har bestått av et omfattende scenariewerke i alle kommuner i Rondane, og forslag til kart med foreslått soneinndeling er et resultat av den prosessen. Hvis en skal benytte soneinndelingen som vist på kartet fra fylkesmennene, så må en starte en ny prosess med kommunene. Det er ikke realistisk.</p>
--	---

		Merknaden er stort sett ikke tatt til følge.
30R.	<p>Vulufjell fjellstyre datert 27.01.2011</p> <p>Regional plan er en rådgivende plan som skal gi retningslinjer for arealbruken. Planen er ikke juridisk bindende, men skal være et verktøy for forvaltningen i Rondane og Sønkkletten.</p> <p>Fra før er det meste av statsallmenning grunn innenfor planområdet vernet i form av nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat.</p> <p>Vernebestemmelsene regulerer de rettighetene som fjellstyret forvalter enda strengere enn en regional plan gjør, slik at bestemmelsene (<i>skal være retningslinjene</i>) i forslaget til den nye regionale planen ikke vil innskrenke bruksrettene og utviklingen i statsallmenningen ytterligere.</p> <p>Vulufjell statsallmenning ligger i planforslaget i sone 1 som har de strengeste retningslinjene i forhold til utvikling av fritidsbebyggelse, ny utbygging eller tyngre tekniske inngrep.</p> <p>Vulufjell fjellstyre bør konsentrere seg om den nordlige delen av Rondane og de områdene som ligger innen Nord-Fron og Sør-Fron spesielt. Hele villreinens leveområde bør defineres som et nasjonalt villreinområde. Dette for å synliggjøre at både buffersone og utviklingszone også består av bruksområder for villreinen.</p> <p>Det bør vurderes om hele Tjønnseterfjellet skal tas inn i Nasjonalt villreinområde. Registreringer som er foretatt i perioder 2007 – 2010 viser at dette er et viktig område for bukken i Vulufjell i perioden 1.5. t.o.m. 1.9. Det er da særlig perioden fra snøsmelting til det kommer groe inne i fjellet som er viktig.</p> <p>Fjellstyret mener registreringsarbeidet bør fortsette og at status for området vurderes ved neste revisjon av planen.</p> <p>Den foreslåtte forvaltningsmodellen virker unødig komplisert, med 2 ulike forvaltningsorgan (regionaplanstyre og arbeidsutvalg).</p> <p>Fjellstyret mener det er tilstrekkelig med ett forvaltningsorgan, på størrelse med det foreslåtte arbeidsutvalget. Det er viktig at dette organet har god kontakt og samhandling med de lokale forvaltningsorganene, særlig de berørte fjellstyrene i planområdet.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Det er små forskjeller i retningslinjene i sone 1 og sone 2. I forslag til handlingsplan er det foreslått i punkt 9 forsknings- og utviklingsprosjekter for å få mer kunnskap om villreinens vandringer og konflikten med allmenn ferdsel. Dessuten sikre beite og trekk nord-sør.</p> <p>Arbeidet med organisering av forvaltning av regional plan, inkludert handlingsplanen, er ikke avsluttet. Vi vil ta med innspillet inn i det videre arbeidet med organiseringen.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
31R.	<p>Øyer kommune datert 31.01.2011</p> <p>Øyer kommune mener forslag til regional plan for Rondane – Sønkkletten samsvarer godt med arealdelen i gjeldende kommuneplan og Øyers praktisering av denne. Spesielt for hensynssone 1, den strengeste sonen, er forslag til ny plan og kommuneplanen svært sammenfallende.</p> <p>Hva angår sone 2 synes heller ikke denne å avvike vesentlig fra kommuneplanen, dagens disponering og den framtidige disponering en ser for seg i dette området. Hensynssone 3 er lagt slik at at den åpner for en viss videre utvikling av de etablerte aktivitetene i tilknytning til Våsjøen og til utvidelser av</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Ingen merknader til planen.</p>

	<p>Våsjøen hyttefelt, dette i tråd med ønsker framsatt av kommunens arbeidsgruppe i forbindelse med scenarierarbeidet.</p> <p>I forhold til tidligere gir ellers de reviderte retningslinjene klarere føringer på hva som kan aksepteres/tillates av aktiviteter, utvidelser og omdisponeringer innen planområdet, bedre retningslinjer for den kommunale aksbehandling, samt hvilke retningslinjer som bør innarbeides i kommunale planer.</p> <p>Det vurderes at planforslaget i tråd med intensjonen være med på å forene målene om lokal omstilling og utvikling, med de nasjonale mål om en langsiktig og helhetlig forvaltning av fjellområdene og sikring av villreinens leveområde.</p> <p>Kommunen har ikke vesentlige merknader til det foreliggende forslag til regional plan for Rondane – Sølnekletten.</p>	
32R.	<p>Øyer/Tretten bonde- og småbrukarlag datert 30.01.2011</p> <p>De er godt fornøyd med at grensene for området er justert slik at de i Øyer følger naturlige grenser og tar hensyn til eksisterende næringsvirksomhet.</p> <p>I sone 1 er det foreslått at setrer ikke kan overføres til fritidsfeste. Da er alternativet som regel at husene må rives. De mener derfor at det bør være en åpning for omgjøring til fritidsfeste også i denne sonen. I Øyer kommune vil dette gjelde svært få setrer.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Øyer fjellstyre understreker i sin høringsuttalelse at etter bestemmelsene i fjellova kan ei seter uansett ikke overføres til fritidsfeste så lenge gardsbruket den tilhører fortsatt eksisterer.</p> <p>Merknaden er ikke tatt til følge.</p>
33R.	<p>Fylkesmennene i Hedmark og Oppland datert 26.01.2011</p> <p>Fylkesmennene i Hedmark og Oppland tolker Miljøverndepartementets bestillingsbrev av 12.04.07 at villreinen skal ha hovedfokus i planen, og siterer utdrag fra brevet.</p> <p>I kommentaren til Rondane-delen sies det at konflikten mellom menneskelig bruk og villreinens arealbruk forsterkes av at Rondane er et smalt fjellområde, og at <u>alle lokaliteter</u> i planområdet kan</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Fylkesmennene i Hedmark og Oppland har i felles brev av 26.01.2011 kommet med en felles uttalelse til forslag til regional plan for Rondane – Sølnekletten.</p> <p>Merknadene dreier seg stort sett om det miljøvernfaglige, og det er ikke nevnt noe om planforslaget i forhold til landbruk, nærings- og samfunnsutvikling og friluftsliv som en viktig del av folkehelse, som også er viktige områder for fylkesmennene.</p> <p>I planforslaget er det lagt vekt på balansen mellom bruk og vern, og hovedmålet for planen er: <i>Planen skal forene målene om lokal omstilling og utvikling med nasjonale mål om en helhetlig forvaltning av fjellområdene og sikring av villreinens leveområder.</i></p> <p>De som bor i tettstedene innenfor planområdet kan nå alle lokaliteter i planområdet på dagstur.</p>

<p>nås på dagstur. Det vil si at praktisk talt all ny aktivitet og utbygging i randsona kan medføre økt ferdsel i villreinen leveområder, selv om tiltakene legges så langt fra nasjonalt villreinområde som mulig.</p> <p>I konsekvensvurderingen blir menneskelig bruk og villreinen arealbruk kun beskrevet hver for seg, uten en sammenstilling og vurdering av konfliktområder. Konsekvensene for villreinen oppgis også å være vurdert på lokalt nivå i de lokale arbeidsgruppene, men sumeffekten av de lokale utbyggingsforslagene for villreinen er ikke vurdert.</p> <p>I planbeskrivelsen er det foretatt en oppsummering av det lokale scenariearbeidet kommunevis, under hovedoverskriftene "Muligheter" og "Begrensninger". Av teksten framgår det at dette er muligheter og begrensninger i et næringsutviklingsperspektiv. Også tabellen som begrunner de valg som er gjort kommunevis, har et næringsutviklingsperspektiv. Tilsvarende vurderinger og begrunnelser av planforslaget i forhold til villreinen mangler.</p> <p>Avgrensningen av det nasjonale villreinområdet er innsnevret både i forhold til det biologiske</p>	<p>En kan likevel ikke si nei til utvikling i bygdene, fordi det skal være fare for mer ferdsel i fjellet! Det er behov for mer informasjon og kunnskap om villreinen til de som bruker fjellet, og dette temaet har første prioritet i handlingsdelen til regional plan.</p> <p>Oppland fylkeskommune arbeider med en regional plan for folkehelse, og målet er å få flere mennesker i aktivitet. Det å oppmuntre innbyggerne rundt Rondane til å gå i fjellet er svært positivt i forhold til folkehelsa!</p> <p>Det er viktig å få mer aktivitet, flere innbyggere og flere arbeidsplasser i bygdene rundt Rondane, og det er viktig at alle disse menneskene trives, er aktive og dermed tar ansvar for egen helse.</p> <p>.I forslag til regional plan har vi lagt vekt på at både rekreasjon/friluftsliv/aktivitet, samfunnsdelen med næringsutvikling og ta vare på befolkningen, og kunnskap/informasjon/opplæring er viktig, i tillegg til å ta vare på naturen, som også inkluderer villreinen. Det er viktig å se sammenhengene.</p> <p>Planforslaget viser utviklingssoner i randområdene, men i regional plan er det ikke sagt noe om omfang eller plassering av framtidig utbygging, jfr. godkjent planprogram.</p> <p>Det skal også tas inn vurderinger og begrunnelser i forhold til villreinen.</p> <p>Bortsett fra i Dovre kommune, så</p>
--	---

<p>leveområdet og i forhold til leveområdet i gjeldende fylkesdelplan, men uten at dette er begrunnet.</p> <p>Fylkesmennene viser til at det gjennom 20 år har vært opparbeidet en planpraksis for hvordan retningslinjene i fylkesdelplanen skal forstås. Det er beklagelig at planforslaget for en regional plan for Rondane ikke bygger videre på gjeldende praksis.</p> <p>Fylkesmennene ønsker en ramme om hvor mye som skal bygges ut.</p> <p>Fylkesmennene ønsker at føre-var-prinsippet tillegges større vekt.</p> <p>Det nasjonale villreinområdet for Rondane må enten gjøres større, eller restriksjonene i buffersona må bli strengere</p>	<p>samsvarer avgrensning av nasjonalt villreinområde med leveområde i gjeldende fylkesdelplan. I Dovre vedtok styringsgruppa at avgrensning av nasjonalt villreinområde skal følge grense for nasjonalparken. I reglene for landskapsvernområdet ved Fokstugu er det tatt hensyn til et evt. framtidig trekk mellom Rondane og Snøhetta.</p> <p>I scenariearbeidet kom det fram stor misnøye fra kommunene hvordan behandling av plan- og byggesaker har vært gjennomført i forhold til gjeldende plan. Gjeldende plan gir dårlig forutsigbarhet for kommuner og tiltakshavere. Det medfører mange dispensasjonssaker som behandles i kommunen, i planrådet for villrein og på regionalt nivå. Da det ikke er klare retningslinjer i gjeldende plan, medfører dette stor usikkerhet i planbehandlingen. Kommunene ønsker klare retningslinjer i soner, slik at det blir forutsigbarhet i saksbehandlingen og lik behandling i alle kommuner.</p> <p>Dette stemmer ikke med godkjent planprogram, der det står klart at regional plan ikke skal vise framtidige utbyggingsområder og omfang av dette.</p> <p>Sitat fra planprogram: "På møte i Miljøverndepartementet 20.08.07 ble det avklart at fylkesdelplanene ikke skal fastsette et konkret utbyggingsnivå. Departementet mener at en slik detaljeringsgrad først skal skje ved utarbeidelsen av kommunedelplaner."</p> <p>I prosessen har vi fått forståelsen av at en ønsker å ta i bruk ny kunnskap i større grad og i mindre grad tenke føre-var. Innhenting av mer kunnskap er prioritert tiltak i handlingsplanen.</p> <p>I buffersone er det nesten like strenge retningslinjer som i nasjonalt villreinområde. I forslag til regional plan er det foreslått at det kan planlegges</p>
--	--

	<p>Fylkesmennene mener at omfang og type av framtidig utbygging bør gis en grundigere vurdering.</p> <p>Det etterlyses en diskusjon om fortsatt privat hyttebygging, kontra å sikre kommersielle reiselivsbedrifter framtidige utviklingsmuligheter. En annen problemstilling planen bør ta stilling til er omgjøringen av kommersielle bedrifter til private leiligheter.</p> <p>Ut fra dagens konfliktnivå mellom bruk og vern, mener fylkesmennene at det er påkrevd at omfang og type framtidig utbygging gis en grundigere vurdering. En slik vurdering bør omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En bedre oversikt over godkjente, ikke bebygde tomter. • En oversikt over hvor store arealer som er avsatt til næringsformål og hvor stor del av dette som ikke er utnyttet i dag. • Innhenting av supplerende kunnskap om villreinens arealbruk. • Utarbeiding av et overvåkingssystem som omfatter utvikling av villreinstammen, planer for bygging av nye fritidshus, samt utvikling av rekreasjonsbruken av området. • Videreføring av retningslinjene i gjeldende plan om at reiselivsdestinasjoner/større utbyggingsområder skal vurderes gjennom en overordna plan (avmerket som kommunedelplanområder i gjeldende plan). 	<p>utvidelse av hytter og bedrifter i nasjonalt villreinområde og i buffersone. Når det gjelder hytter så er det også foreslått en øvre grense, men det står klart i retningslinjene at:</p> <p>”Størrelse og antall bygg må fastsettes i kommuneplan for å bli juridisk bindende. Det bør tas hensyn til bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omkringliggende bebyggelse.”</p> <p>Forslag til regional plan sier at det i sone 1 legges vekt på å gi mulighet til utvikling av eksisterende turistbedrifter i henhold til tidens krav, småskala turistvirksomhet knyttet til eksisterende setre og utvikling av utmarksnæring basert på stedegne ressurser. I sone 2 gjelder det samme, at det skal legges vekt på å prioritere utvikling av eksisterende bedrifter. Regulering av nye hytteområder i sone 1 og 2 er ikke tillatt, men generelt skal gjeldende planer fortsatt gjelde.</p> <p>Fylkesmennene mener at regional plan bør ta stilling til omgjøring av kommersielle bedrifter til private leiligheter.</p> <p>Dette er en utfordring i mange kommuner, uavhengig av villrein, og det er ikke mange kommuner som har kontroll på dette. Kommunene kan gjøre vedtak, men det er ikke lett å følge opp.</p> <p>Det pekes på at hyttebyggingen har akselerert de siste 20 årene, og det er å lese at:</p> <p><i>Skal villreinens leveområder sikres, kan ikke denne utbyggingstakten fortsette inn i overskuelig framtid.</i></p>
--	--	---

	<p>Fylkesmennene mener at det ikke finnes forskning som sier at nye stier og løyper i utkanten av området vil føre til en omfordeling av trafikken, dersom det eksisterende sti- og løypenettet i det nasjonale</p>	<p>I ØF-rapport 7/2010 står det at mye av veksten i fritidsboliger vil komme i områder som har liten eller ingen betydning for villreinen. For kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu skjer allerede størsteparten av hyttebyggingen vest for E6. Innenfor planområdet skjer hyttebyggingen ved konsentrert videreutvikling av eksisterende hytteområder. Tendensen til å bygge nærmere bygda, utnytte eksisterende infrastruktur og ta vare på de store sammenhengende villrein- og friluftsområdene vil videreføres også av økonomiske og miljømessige grunner.</p> <p>Fylkesmennene mener at det bør lages en oversikt over områder som er tilrettelagt for næringsutvikling og hvor stor andel som ikke er utnyttet i dag.</p> <p>Utfordringen er at områder regulert til næring blir seksjonert og solgt til private, som nevnt over.</p> <p>Det er også nevnt at det bør innhentes mer kunnskap om hvor villreinen befinner seg, et overvåkingssystem. Dette arbeidet er i gang ved GPS-prosjektet, og i handlingsdel til planen er dette tiltak som er nevnt bør arbeides videre med. Det er Villreinnemnda som må ta ansvaret for dette arbeidet.</p> <p>Det vises til gjeldende fylkesdelplan om videreføring av retningslinjene i gjeldende plan om at reiselivsdestinasjoner/større utbyggingsområder skal vurderes gjennom overordna plan (avmerket som kommunedelplanområder i gjeldende plan).</p> <p>Ny plan- og bygningslov gir klare føringer om krav til ulike planer, og det er kommunene som har ansvaret for kommunale planer.</p> <p>Sannsynligheten er stor for at godt tilrettelagte nærmiljøanlegg, med korte løyper, turveger og aktivitetsområder i nærmiljøet, og i nedre del mellom</p>
--	---	--

	<p>villreinområdet opprettholdes.</p> <p>Fylkesmennene mener at forslag til handlingsplan i regional er uforpliktende. Det er ikke sikret finansiering av de foreslåtte tiltakene, og organet som skal følge opp handlingsplanen har heller ingen formell myndighet til å få tiltakene gjennomført.</p>	<p>utbyggingsområder, blir tatt i bruk dersom tilbudet er godt nok tilrettelagt.</p> <p>Færre går de lange turene, men foretrekker heller kortere turer i nærmiljøet, gjerne tilrettelagt for folk flest. Dette gjelder spesielt barnefamilier og eldre og de som ikke er så spreke. Disse tilbudene er også gode på uværsdager, da det ikke er så populært å være i høgfjellet.</p> <p>Handlingsdelen er ikke ferdig detaljert, og som det går fram av vedlegg 3 i hoveddokumentet så arbeides det parallelt med å lage en modell for hvordan en slik handlingsplan skal forvaltes. Finansiering er et viktig moment som ligger i dette.</p> <p>I regional plan er det lovpålagt å utarbeide handlingsplan som skal vedtas av regional planmyndighet og som skal rulleres årlig.</p> <p>Ved å få en god organisering og økonomi i handlingsplanen, så vil dette være "motoren" i planen. Ny kunnskap som blir kjent kan tas inn i handlingsplanen, noe som er til nytte både for villreinen og utvikling i området.</p>
34R.	<p>Sel fjellstyre datert 25.01.2011</p> <p>Regional plan er en rådgivende plan som skal gi retningslinjer for arealbruken. Planen er ikke juridisk bindende, men skal være et verktøy for forvaltningen i Rondane og Sønkleppen.</p> <p>Fra før er det meste av statsallmenningssgrunn innenfor planområdet vernet i form av nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat.</p> <p>Vernebestemmelsene regulerer de rettighetene som fjellstyret forvalter enda strengere enn en regional plan gjør, slik at bestemmelsene (<i>skal være retningslinjene</i>) i forslaget til den nye regionale planen ikke vil innskrenke bruksrettene og utviklingen i statsallmenningen ytterligere.</p> <p>Det meste av Sel og Nordre Kolloen statsallmenninger består av sone 1 som har de strengeste retningslinjene i forhold til utvikling av fritidsbebyggelse, ny utbygging eller tyngre tekniske inngrep.</p> <p>Sel fjellstyre bør konsentrere seg om den nordlige delen av Rondane og de områdene som ligger innenfor Sel spesielt. Hele villreinens leveområde bør</p>	<p>Vurderinger:</p>

35R.	<p>defineres som et nasjonalt villreinområde. Dette for å synliggjøre at både buffersone og utviklingszone også består av bruksområder for villreinen.</p> <p>Det er særlig villreintrekket i Rondane nord som er problematisk mht. reiseliv og annen aktivitet. Trekket gjennom Sel fra områdene sør for Ula til Dovre er nærmest opphørt. Dette er en negativ trend som har pågått over tid. Det har vært tatt grep sør for Ula gjennom nedlegging og omlegging av 2 DNT sommerstier, noe som har hatt positiv effekt.</p> <p>Det er likevel nødvendig at planen, og da særlig handlingsprogrammet, foreslår tiltak for at reinen kan trekke gjennom området Spranget – Rondvassbu, krysse Kvernsåldalen og inn i Dovre. For at dette skal kunne skje, må det gjøres grep, særlig i forhold til sommermerkede løyper. En del løyper bør vurderes lagt ned og eventuelt flyttet lengre fram i fjellet. Det bør derfor legges inn i handlingsplan at man ser på denne problemstillingen. Dette ligger inne som mål i planen, bl.a. punkt 26, side 53, men blir lite vektlagt i forhold til nåværende situasjon for villrein i området.</p> <p>Sel fjellstyre ber om at det blir satt søkelys på villreintrekket gjennom Sel, og særlig den barrieren som vegen fra Spranget til Rondvassbu utgjør. Området Per-Gynt – Rondvassbu – Spranget er i dag hovedproblemet for villreinens trekk og naturlige bruk av leveområdet i Rondane nord. Mye tyder på at en pga. fragmantering av området er i ferd med å få to delstammer. Fjellstyret mener at det er viktig at disse utfordringene tas opp og prioriteres i planprosessen. Fjellstyret ønsker en brei prosess der alle aktuelle aktører kan være med i beslutningsprosessen for å sikre løsninger som kan få brei samfunnsmessig aksept.</p> <p>Store arealer i kommunene er båndlagt gjennom vern. Storsamfunnet har et ansvar for å kompensere for dette gjennom å finansiere infrastruktur. Det er ikke riktig at utkantkommuner og reiselivet alene skal bære den økonomiske belastningen verneområdene medfører. Dette bør synliggjøres i handlingsdelen i planen.</p> <p>Fjellstyret mener videre at reiselivsbedriftene som ligger i, eller grenser inn mot, verneområdet må ha utviklingsmuligheter. Det bør vektlegges å legge mer til rette for bruk av randsonene gjennom utbedring og tilrettelegging av stier og løyper, kvalitetsmessig på en måte som styrer ferdselen utenfor de mest sårbare områdene.</p> <p>Fjellstyret mener soneinndelingen på plankartet med fordel kunne vært gjort tydeligere, slik at det ikke er tvil og diskusjoner om dette i etterkant.</p> <p>Regional plan for Rondane og Sølknkletten må ikke ytterligere utvide buffersoner for villreinens leveområde, og gi enda sterkere begrensninger på arealbruken enn forvaltningsplanen.</p>	<p>I forslag til handlingsplan er det foreslått i punkt 9 forsknings- og utviklingsprosjekter for å få mer kunnskap om villreinens vandringer og konflikten med allmenn ferdsel. Dessuten sikre beite og trekk nord-sør.</p> <p>I møter med Miljøverndepartementet har det vært stilt spørsmål om å få statlige øremerkede midler til gjennomføring av handlingsplanen. Dette har departementet svart nei til, men departementet har gitt midler til et prosjekt for å lage en modell for organisering og gjennomføring av handlingsplanen i regional plan. I dette ligger også finansiering av tiltak. Handlingsplanen, med forslag til modell for organisering og finansiering, vil være en del av regional plan.</p> <p>Vi skal arbeide for å gjøre illustrasjonskartet bedre, slik at de ulike sonene kommer tydeligere fram.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
	Sel kommune datert 17.01.2011	Vurderinger:

	<p>Sel kommune er positiv til at den regionale planen tar hensyn til både utviklingsperspektiv og hensynet til villrein, og at det foreliggende planforslag legger opp til flere soner, da dette gir mer forutsigbarhet.</p> <p>Planen må ikke vanskeliggjøre mulighetene for godkjente fritidseiendommer innenfor sone 1. I så fall bør grensen for sone 1 øverst i Kampen følge nasjonalparkgrense slik at hyttetomtene blir liggende i sone 2.</p> <p>Retningslinjene må ikke legge ytterligere begrensninger i forhold til de atkomstmulighetene fritidseiendommene og turistbedriftene innenfor sone 1 har i dag, både sommer og vinter.</p> <p>Det blir fra villreinfaglig hold pekt på at villreintrekket i området Per Gynt – Rondvassbu – Spranget er i ferd med å bli borte. Sel kommune mener at det er viktig at disse utfordringene blir fulgt opp gjennom en bred prosess, der alle aktuelle aktører får delta, for derigjennom å sikre løsninger som vil få bred samfunnsmessig aksept.</p> <p>Soneinndelingen på plankartet kan med fordel synliggjøres tydeligere, slik at det ikke blir noen tvil og diskusjoner i etterkant.</p> <p>Det er avgjørende at det kommer på plass finansiering med hensyn til handlingsplan, slik at foreslåtte prioriterte tiltak blir realisert.</p> <p>Det presiseres at utviklingsperspektivet i planen må kunne følges opp i kommunalt planarbeid.</p> <p>Planen bør inneholde en klargjøring og forenkling av ansvarsforhold og regulering i ulike planer, spesielt i sone 1.</p>	<p>I sone 1 skal godkjente planer fortsatt gjelde. Utvikling av fritidseiendommer i godkjente planer vil kunne skje i samsvar med godkjent plan.</p> <p>Fritidseiendommer utenom regulerte områder vil kunne utvikles både i sone 1 og sone 2, jfr. retningslinjene punkt 5.3 og 5.4.</p> <p>Kommunene har kommet med innspill til temakart som viser vinterstengte veger og veger stengt med bom. De andre vegene er dermed åpne og vil være det i retningslinjene.</p> <p>I forslag til handlingsplan er det foreslått i punkt 9 forsknings- og utviklingsprosjekter for å få mer kunnskap om villreinens vandringer og konflikten med allmenn ferdsel. Dessuten sikre beite og trekk nord-sør.</p> <p>Vi skal arbeide for å gjøre illustrasjonskartet bedre, slik at de ulike sonene kommer tydeligere fram.</p> <p>Miljøverndepartementet har gitt midler til et prosjekt for å lage en modell for organisering og gjennomføring av handlingsplanen i regional plan. I dette ligger også finansiering av tiltak. Handlingsplanen, med forslag til modell for organisering og finansiering, vil være en del av regional plan.</p> <p>I handlingsplanen punkt 6, "Forventninger til kommunene", er det tatt opp hvilke forventninger som stilles til kommunen i forhold til godkjent regional plan.</p> <p>I prosjektet knyttet til handlingsplanen vil en også klargjøre ansvarsforhold i ulike planer og i organisering av tiltak. Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
36R.	<p>Oppland bondelag datert 09.02.2011</p> <p>Det kan synes som om det kun er næringsutvikling som er en trussel for villreinen. Oppland Bondelag mener at dagens rovdyrforvaltning også bør tas med i vurderingen. I overordnede planer må det være av stor betydning at alle aspekter knyttet til villreinens levevilkår blir kartlagt og tatt hensyn til.</p>	<p>Vurderinger:</p>

	<p>Oppland Bondelag er enig i at tiltak for næringsutvikling prioriteres der det gir størst ringvirkning for lokalsamfunnet. Det er fornuftig at tilrettelegging av ferdsel i større grad skjer i randsonene i stedet for rett inn i villreinområdene.</p> <p>Hensyn til villreinen er sterkt forankret i forslaget til regional plan som nå er på høring, og Oppland Bondelag kunne gjerne sett en plan som hadde større fokus på mulighetene for næringsutvikling. De uttaler at det legges opp til strenge restriksjoner i sone 1 og til dels i sone 2, og det ligner mye på en verneplan. De mener at heller ikke sone 3 gir tydelige signal om lokal næringsutvikling.</p> <p>Sjøl om økonomiske kompensasjonsordninger ikke er et element i regional plan, er dette vesentlige forhold for grunneierne. Oppland Bondelag mener dette må diskuteres.</p> <p>Oppland Bondelag mener det må legges vekt på at det gis mulighet for aktivitet og næringsutvikling, og at dette må kunne kombineres med hensynet til villrein.</p> <p>Spesielt i influensområdene til villreinen må kulturlandskap og verdier knyttet til dette tas vare på. De mener derfor at det må aksepteres at bønder satser på tradisjonell og utradisjonell virksomhet for å utnytte ressursene i utmarka.</p> <p>Villreinstammen har utviklet seg positivt de senere åra. Dette mener Oppland Bondelag tyder på at villreinen tilpasser seg bruken av områdene og tradisjonell næringsvirksomhet. Sterkere restriksjoner i bruken er derfor unødvendig.</p> <p>Det drives setervirksomhet i deler av influensområdene i dag. Landbruksnæringa er ikke statisk. Det må aksepteres næringsutvikling som bidrar til aktivt og framtidsetta jordbruk.</p>	<p>I generelle retningslinjer, punkt 5.2, er det beskrevet at det skal gis muligheter til å styrke landbruk, seterdrift og utmarksnæring, samt småskala turistvirksomhet, gjerne basert på stedeegne ressurser.</p> <p>Det skal utøves tradisjonelt landbruk som tidligere innenfor planområdet og bedriftene skal kunne utvikle seg. I sone 3 tillates utvikling, men det stilles krav om avbøtende tiltak i form av kanalisering av ferdsel og aktiviteter.</p> <p>Det vurderes at planforslaget stort sett er i tråd med uttalelsene.</p> <p>Det vurderes at det er færre restriksjoner i ny regional plan enn det er i gjeldende fylkesdelplan for Rondane.</p> <p>Det vurderes at forslag til ny regional plan støtter opp om utvikling av et framtidsetta landbruk. Retningslinjene skal gjennomgås for om mulig å gjøre dette tydeligere. Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
37R.	<p>Ringebu fjellstyre datert 28.01.2011</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Med bakgrunn i bestillingsbrevet fra Miljøverndepartementet, med fokus på sikring av villreins leveområder er forslaget til ny regional plan en klar svekkelse i forhold til nåværende fylkesdelplan for Rondana. 2. Retningslinjene er vesentlig mer uklare da det brukes svake formuleringer som: tilrås, bør, bør vurderes, kan vurderes, osv. Saksbehandlingen er direkte lagt til de berørte 13 kommunene uten noe felles rådgivende eller planmessig forvaltningsorgan. Dette vil kunne medføre store forskjellsbehandlinger og ulike fortolkninger fra kommune til kommune. Sees dette sammen med de svake formuleringene som nevnt over vil hele hensikten med en overordnet regional plan falle 	<p>Vurderinger:</p> <p>Regional plan er en retningsgivende plan, og da brukes formuleringene bør og kan. Regional plan er en retningsgivende plan for kommunale planer, der det er juridiske bestemmelser og plankart. Det går klart fram av godkjent planprogram at det er kommunene som skal ha ansvaret for kommunal planlegging.</p>

<p>bort.</p> <p>3. Det er lagt ved illustrasjons- og plankart i målestokk 1:250 000. Disse er lite anvendelige i praktisk forvaltning i kommunene, da sonegrensene blir brukt slavisk når ulike tiltak vurderes. Kartgrunnlag i 1:50 000 vil gi klarere avgrensninger, og en vil unngå diskusjoner om hva som ligger på den ene eller andre siden av grensene.</p> <p>4. Det vises til at det er stor forskjellsbehandling mellom kommunene, da det i noen kommuner ikke er opprettet sone 2. De mener at store arealer som er dokumentert benyttet av villreinstammene til kalveområder og viktige beiteområder/oppholdsområder er tatt ut av sone 2. Betydelige nye etableringer og aktiviteter kan skje helt inn til sone 1 og i etablerte kalveområder som burde vært lagt i sone 1.</p> <p>5. De nye registreringene av arealbruk som er gjennomført av NINA/villreinutvalg/Villreinnemnd/rettighetshavere må tas hensyn til. Resultat av GPS-merking bekrefter det en har visst gjennom mange år. Dette gjelder spesielt svært viktige og sårbare områder i øst, jfr. pkt 4 over.</p> <p>6. På side 21 og 22 er det for kommunene Ringsaker, Hamar og Løten, under vurdering oppført: <i>Det er vinterbeite for villrein i området.</i> Det riktige skal være <i>Det er ikke vinterbeite for villrein i området.</i></p> <p>På side 20 presiseres det for Ringebu at følgende tekst rettes: <i>Store områder er båndlagt med nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat. Dette arealet, og litt til, utgjør også nasjonalt villreinområde.</i> Resten av arealet er ikke <i>litt til</i>, men største delen utgjør nasjonalt villreinområde. Samlet utgjør arealene i Ringebu den største delen av nasjonalt villreinområde i Rondane sør villreinområde.</p> <p>Det vises til vedlegg 2 der det sies at styringsgruppa ikke har fått noe klart svar på bestandsmålet for villrein i Rondane. Dette er feil. Bestandsmålet for villrein i Rondane er nedfelt helt tydelig i de godkjente forvaltningsplaner for Rondane nord villreinområde og Rondane sør villreinområde.</p> <p>Det opplyses at målsettingen for Rondane er 3900 vinterdyr, dvs. pluss 20 % tilvekst. Dette vil gi 4680 dyr etter kalving, dvs. ca. 4700 sommerdyr, fordelt på 1920 i Rondane nord og 2760 i Rondane sør.</p> <p>7. Temakartet som viser vinterstengte veger, vegbommer og lignende er for Ringebu sin del</p>	<p>Målestokken på plankart og illustrasjonskart er den samme som i gjeldende fylkesdelplan for Rondane. Skal en gå opp til målestokk 1:50 000, så ville det blitt flere kartblad. Det skal ikke være tvil om grensene for de ulike sonene i kartet, da disse foreligger i digital form og dermed er eksakt. Kommunene i dag verktøy til å bruke digitale kartdata. Alle kalvingsområder ligger i sone 1.</p> <p>Som bakgrunn for de foreslåtte nye grensene er gjeldende fylkesdelplan, arbeidet i de lokale arbeidsgruppene i kommunene og NINA-rapport 339.</p> <p>Tabellen på side 21 og 22 blir rettet opp i samsvar med merknad.</p> <p>Teksten i tabellen side 20 rettes til: <i>Store områder er båndlagt med nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat. Dette arealet, og store areal ellers i kommunen, utgjør også nasjonalt villreinområde.</i></p> <p>Det har vært stilt spørsmål til Villreinnemnda og til NINA om hvor mange vinterdyr Rondane <i>tåler</i>. Det har vi ikke fått svar på, men vi regner med at målsettingen for antall dyr i Rondane er i samsvar med det området tåler og har kapasitet til.</p> <p>Temakart for stengte veger skal gjennomgås og vurderes.</p>
---	--

	<p>uklare og mangelfulle.</p> <p>8. Det mangler beregnede arealoversikter for den enkelte kommune. Dette må gjøres for alle soner.</p> <p>9. Hele tekstdelen med retningslinjene må redigeres, gis tydelig klarere ordbruk og strammes inn.</p>	<p>Det har aldri vært spørsmål om slike arealoversikter i planen, og vi ser ikke hensikten med slik oversikt.</p> <p>Vi vil gjennomgå teksten i retningslinjene og forsøke å gjøre retningslinjene tydeligere.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
38R.	<p>Ringsaker kommune datert 03.02.2011 Ringsaker kommune slutter seg til forslag til regional plan med følgende merknader:</p> <p>Retningslinjene for myrområdene vest og sør for Åsta må endres slik at mulighetene for utvikling av eksisterende, planlagte og framtidige hytteområder på Lauvli, Ljøsheim, Grunnåsen og Hamarseterhøgda ikke begrenses. Hytteområdene må tas ut av sonen, og retningslinjene kan ikke være til hinder for framføring av nødvendig infrastruktur.</p> <p>Øst for Gammelskolla bør grensen for villreinområdet justeres slik at den blir sammenfallende med grensen for Hemmeldalen naturreservat.</p> <p>Retningslinjene må ikke være til hinder for framtidig brøyting av hytteområdene øst for Åsta, forutsatt at områdene stenges med bom for allmennheten.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp. Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen. Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</p> <p>Forslag til justering av grense for sone 1 mot Hemmelalen naturreservat legges fram for styringsgruppa.</p> <p>Retningslinjene for sone 1 og 2 foreslås å justeres med slike nye retningslinjer i kapittel 5.3 og 5.4 (svart tekst=uendret tekst, rød tekst er nytt):</p> <p><i>Veger og motorisert ferdsel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Veger som medfører konfliktfylt ferdsel inn i sone 1 bør vurderes stengt med bom i hele eller deler av året jf. temakart. ○ Eksisterende veger og parkeringsplasser opprettholdes med de samme bruksmuligheter som i dag, forutsatt at de ikke er i strid med villreinenens arealbruk. Den til enhver tids eksisterende kunnskap om villreinen legges til grunn. ○ Brøyting av private veger som tidligere ikke er brøytet inn mot områder der det er vinterbeite for villrein bør unngås. Unntak er brøyting i forbindelse med skogsdrift. Kommunene bør

	<p>Formål og innhold i temakart "stengte veger" er uklart og må avklares eller tas ut av planforslaget.</p>	<p>utforme retningslinjer om regulering av vinterbrøyting av veger jf. PBL § 11-8 c).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Det vises generelt til status for veger og konkrete anbefalinger gitt i temakart ○ Det bør ikke anlegges nye veger for allmenn trafikk i og gjennom nasjonalt villreinområde. <p>Temakart for stengte veger skal vurderes.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>
39R.	<p>Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten datert 09.02.2011</p> <p>Merknadene samsvarer med merknader fra fylkesmennene, og en viser til kommentarer til dissemerknadene.</p>	<p>Vurderinger:</p>
40R.	<p>Løiten Allmenning og Vang Allmenning datert 20.01.2011</p> <p>Nasjonalt villreinområde burde følge grensa for Hemmeldalen naturreservat. Det foregår en god del skogsdrift i den sona, og det er nødvendig med motorisert ferdsel og tilrettelegging i terreng. En felles grense ville også gjort det meir oversiktig og greitt i forhold til felles regler for området, for eksempel oppkjøring av skiløyper. De mener at reinens bruk av området er helt marginal.</p> <p>Åsta som grense for sone 2 er akseptabelt for allmenningenes side. En forutsetter at en får fortsette med den næringsvirksomhet som er knyttet til skogbruk og utmark som i dag.</p> <p>Det samme gjelder uttak av masser i forbindelse med vedlikehold av vegene i området.</p> <p>Det er en merknad til rød strek på kartet side 45 med tilhørende tekst, jfr. merknader fra Ringsaker kommune, Hamar kommune og Løten kommune.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Justering av grense for sone 1 i forhold til grense for Hemmeldalen naturreservat skal legges fram for styringsgruppa, Jfr. merknad nr. 11R.</p> <p>I forslag til regional plan vil det ikke bli begrensninger knyttet til landbruk, utmarksnæring og mindre masseuttak til vedlikehold av vegeri forhold til det som praktiseres i dag.</p> <p>Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp.</p> <p>Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen. Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</p> <p>Merknaden tas til følge.</p>
41R.	<p>Mjøsen skog datert 07.02.2011</p> <p>Mjøsen skog eies bl.a. av Pihl AS samt bygdeallmenningene Brøttum, Ringsaker, Veldre, Nes og Furnes som også har gitt egen uttalelse til planen. Videre eies Mjøsen av bl.a. bygdeallmenningene Løiten og Vang som har gitt en</p>	<p>Vurderinger:</p>

	<p>felles uttalelse til planen. Mjøsen skog gir sin fulle tilslutning til synspunktene som er påpekt i disse høringsuttalelsene.</p> <p>Mjøsen skog mener rovdyrforvaltningen også bør tas med i vurderingen. I overordnede planer må det være av stor betydning at alle aspekter knyttet til villreinens levevilkår blir kartlagt og tatt hensyn til.</p> <p>Mjøsen skog hevder at planforslaget legger opp til restriksjoner i sone 1 og til dels i sone 2 som gjør at planen bærer preg av å være tilnærmet en verneplan. Heller ikke i sone 3 gis det tydelige insitamenter til lokal næringsutvikling. De frykter at konsekvensene av dette blir at det vil være lettere for lokal forvaltning å benytte planen for å avvise lokale initiativ, i stedet for å bidra til å skape lokal verdiskapning.</p> <p>Sjø om ikke økonomiske kompensasjonsordninger er et element i regional plan, er dette vesentlige forhold for grunneierne. De mener hensynssonene i stor grad legger lokk på lokal næringsutvikling. Dersom planen blir gjeldende, er det sannsynlig at betydelige arealer blir påført restriksjoner og i realiteten snikvernet uten at berørte grunneiere får grunnlag for økonomisk kompensasjon.</p> <p>Det er en merknad til rød strek på kartet side 45 med tilhørende tekst, jfr. merknader fra Ringsaker kommune, Hamar kommune, Løten kommune og Løiten og Vang Allmenning..</p>	<p>Rovdyrproblematikken var tema i scenariearbeidet i flere kommuner. Det er vanskelig å forstå hvordan denne planen kan påvirke rovdyrforvaltningen. Planen skal også vurderes i forhold til Naturmangfoldloven, og rovdyr bør i den forbindelse nevnes.</p> <p>Forslag til regional plan gir større muligheter til næringsutvikling i sone 1 enn det er i dag i leveområde for villrein i gjeldende fylkesdelplan. Ved å dele inn i sone 2, buffersone, og sone 3, utviklingsone, er meningen at det gis forutsigbarhet for tiltakshaver og kommunene i behandling av planer og enkeltsaker.</p> <p>Teksten i tilknytning til kart over de store myrområdene sør og vest for Ringsaker, Hamar og Løten er upresis og skal rettes opp. Meningen med teksten er at det ikke må igangsettes tekniske inngrep i de store myrene. Det som skjer mellom myrene, i byggeområder, veger, stier og løyper, blir ikke regulert i denne planen. Teksten legges inn i kapittel 5.7 og kartet tas ut av dokumentet.</p> <p>Merknaden tas delvis til følge.</p>
42R.	<p>Storfjellseter velforening datert 26.01.2011 Det vises til punkt 5.3 i felles retningslinjer for nasjonalt villreinområde for Rondane og Sølnekletten, sone, der det under "Retningslinjer for fritidsbebyggelse, nybygging og andre tekniske inngrep" står at: <i>Eksisterende bebyggelse på fritidseiendommer utenfor regulerte områder kan vurderes utvidet inntil øvre total ramme på 100m² bruksareal (BRA). Størrelsen og antall bygg må fastsettes i kommuneplan for å bli juridisk bindende.</i></p>	<p>Vurderinger: Forslag om at eksisterende bebyggelse på fritidseiendommer utenfor regulerte områder kan vurderes utvidet inntil øvre total ramme på 100m² bruksareal (BRA) i sone 1 og 140 m² i sone 2 skal legges fram for styringsgruppa og vurderes på nytt.</p> <p>Merknaden er delvis tatt til følge.</p>

<p><i>Det bør tas hensyn til bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omkringliggende bebyggelse.</i></p> <p>Det er også vist til retningslinjene om at <i>Seterbebyggelsen og seterlandskapet er en sentral del av områdets kulturhistorie. For å ivareta bygningsmasse har det i planen vært viktig å legge til rette for bruk av setrene.</i></p> <p>Velforeningen ber om at teksten "kan vurderes utvidet i linje 1 erstattes med "utvides" og at den øvre grensen for utbygging settes til 100 m² boligareal, og at det i tillegg kan oppføres inntil 20 m² uthus.</p> <p>Begrunnelsen for dette er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er ca. 110 hytte- og setereiere i området og hovedmengden har ligget der i over 50 år. Over 75 % ligger under 900 moh, er enetasjes bygninger og er godt skjermet i furu- og bjørkeskogen. Tettheten er ca en hytte pr. 10 dekar. • Setrene på Storefjellseter har sin opprinnelse fra gårder i Stor-Elvdal med beite av sau, og tidligere var det hester der. Storfjellseter Gjestegård har fra 1800-tallet vært drevet som hotell og kursted. Stedet er fredet som ett av de ytterst få originalt bevarte fjell hoteller i tømmer fra 1800 til 1900. Velets medlemmer har ved flere dugnader arbeidet sammen med seterlaget om å vedlikeholde både bruer og stier i tilknytning til kulturlandskapet. • Området er i randsonen av villreinstammens utbredelsesområde og er merket K9 i gjeldende fylkesdelplan for Rondane. I den planen betyr det at det anbefales at kommunen starter kommunedelplanlegging med nevnte avgrensning. Dette er ikke gjort av Ringebu kommune. De er undrende til at et område som ble tillatt utbygget før plan- og bygningsloven (PBL) ble vedtatt, ikke får adgang til en videreføring av tidligere praksis til fornyelse og vedlikehold under et nytt regime etter dagens PBL: • Fritidsbebyggelsen i området er i dag oftest 60 – 70 m². De ber om en utvidelse i tråd med dagens krav og forventninger. • Storfjellstua er nedlagt som turistvirksomhet, og det betyr færre mennesker i området. Dette har ført til konsekvenser for infrastruktur og tilbud til turister og hyttefolk, men det må oppleves som en fordel for naturmangfoldet. Konsentrasjon av menneskelig aktivitet gjennom turistvirksomheter er ofte en større belastning for naturen enn det begrensede antall hytte- og seterenheter det er snakk om i området. Ferdselen er i dag lavere 	
---	--

	<p>enn tidligere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det har også ført til at velforeningen nå er ansvarlig for brøyting, kjøring av skiløyper og bevaring av kulturlandskap og stier. Det må være en fordel for området at velforeningen har påtatt seg dette ansvaret. Motivasjonen ligger i at det gis muligheter i fornyelse og utvikling av deres eiendommer. • Bebyggelsen er et positivt bidrag sysselsettingsmessig for Ringebu og Stor-Elvdal kommune. Det gjelder handel, byggenæring, kulturtilbud og annet. De viser til forslag til regional plan og de muligheter planen vil gi for næringsmessig utvikling av området. 	
43R.	<p>Eidsiva datert 01.02.2011</p> <p>Eidsiva Nett AS har noe elnett i området, bl.a. en luftlinje som går på tvers av begge planområder, fra Alvdalområdet til Vinstraområdet. I tillegg har de høyspentnett med lavspent fordeling inn i planområdene fra Østerdal-siden.</p> <p>Eidsiva vil ha behov for å reparere linjenettet og øvrige nettanlegg dersom feil skulle oppstå, og i tillegg vedlikeholde anleggene. Til dette har de behov for å benytte motorisert ferdsel. De ber om at planen legger til rette for det.</p>	<p>Vurderinger:</p> <p>Det er ikke innskrenkninger i bruk av motorisert ferdsel i forslag til regional plan, i forhold til gjeldende fylkesdelplan for Rondane.</p> <p>Merknaden er tatt til følge.</p>